

దండ్రిగారును సకసారికి ఉపయోగించగలిగినంతమాత్రము అనుబంధముననే తైలము ఇవ్వవలెనని తుపరబడును.
 వయస్సీసా 1-1-0 నూ 1-0-0 నూనుపేసాలవలె 2-10-0 వి. పి. ఖర్చును చేసె (ప్రతి పిల్లకు నూ. 10-0-0 వరకును.)
 సోత్తవములు:— అండ్రో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 15కి బాహుమనీకు, బొంబాయి
 మద్రాస్ పరిషత్:— ఈ సంగతులను ముఖ్యమంత్రి, ప్రైవేటు బాంకులో నుండి పొందినవి, మద్రాస్

రెండవ కర్నూలు మండల సభ.

(స్వకీయ విలేఖను నివద్ద నుండి)

కడచిన శనివారము ఆదివారములలో సంద్యాలపుర మున జరిగిన రెండవ కర్నూలు మండల సమావేశము ప్రభుత్వ నిర సమాన జరిపినవరకు కొంతవరకు తండ్రిమూలముగా తెలియ జేసితిని. ఆహ్వానపంపాధ్యక్షుని యొక్కయు సభాధ్యక్షుని యు సహస్యాసము లయినపిదప విషయనిచారణకు నొక యుప సంఘమేర్పరచబడినది. అంతటితో నాకు సభముగి నెను. రెం దవరోజు మరల సభసమావేశమై తీర్మానము లుపక్రిమింప బడినవి.

సభాధ్యక్షులు మనమిట్టియందరికి కీటి సంగ్రామ మున విజయమును గాత మనియొక తీర్మానమును గోకతెయక మునకు సభవారు మిక్కిలి చింతియింపవచ్చునని మరయొక తీ ర్మానమును నుపపాదించిరి. సభ్యు లీరెంటిని హృదయపూర్వ కముగా నామోదించుటకు తెలియజేసిరి.

నెటర్మంటు.

రైతువారి భూములలో రీసెటర్మంటు బుందరాదని యు కర్నూలు జిల్లా బీదజిల్లా యగుటచేత ల్యాండు సెన్సు హెచ్చింపబడినది.

టి. చిదంబరరావుగారు ఉపసాదించిరి.

ఎ. నాగరెడ్డిగారు బలపరచిరి.

సభవారు తీర్మానము నామోదించిరి.

ఆయుధముల లైసెన్సులు.

కర్నూలులో హైకోర్టు వకీలుగానుండు సిట్టూరు రామస్వామి అయ్యగారు ఆయుధముల లైసెన్సుకు గురించిన తీర్మానము నుపక్రిమించిరి. ఘనాగా ముఖ్యులకు లైసెన్సు లు తీసివేయబడునని గొప్పకష్టములు కలుగుచున్న పరియో కతలకు గానున ప్రభుత్వమువారును లైసెన్సుల సంఖ్యకు పర రింపనియెడల ప్రజల అల్లాడిపోవలసి యుండుననియు నుపన్యసిం చిరి. ఈతీర్మానము సక్రియముగా బలపరచబడిన పిదప సభ వారామోదయము తెలియజేసిరి.

స్వపరిపాలన.

వకీలు కె. ఏకాంబరయ్యగారు స్వపరిపాలనా విష యమునకు సంబంధించి తీర్మానము నుపపాదించిరి. అన్ని జిల్లాబోర్డులు తాలూకాబోర్డులు మున్సిసిపాలిటీలలోను నిర్వ చిత సభ్యులే యుండవలెననియు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులంద రును సభ్యులకు తల్లిదండ్రులనుండి కొన్ని పట్టులలో జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులను నూడ నియమించవలెననియు జెప్పబడి యున్నది. ఇందువల్ల ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించి ప్రకటన యసంభృష్టి కగదుగ బుడిచియు నీతీర్మానము తాత్కాలికముగా సం వ్యాస పురపాలక సంఘమునకు నిర్వచితాధ్యక్షుని జిల్లాలోని కొన్ని బోర్డులకు నిర్వచితాధ్యక్షులను నియమించినదని ఈ తీర్మానమున కొరబడియెను. ఈసభాదశమును బలపరచు నే తించిన హాజరు. గారు న్యు. ఎన్. శివరావుగారును నీ విషయమున దీర్ఘమును సమయోచితమును గగు సహస్యాసము లను జేసిరి. తీర్మానము సభవారిచే నామోదించబడియెను.

గ్రామపంచాయతీలు.

రావులహనుమ ఎన్. టి. నరసింహారావుగారు మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు గ్రామపంచాయతీల విషయమున జేసిన యుత్తర తపత్య ప్రకటననియు డిసెంట్రలైజేషను కమిషనువారి సలహాల ననుసరించి దేశమంతటను పంచాయతీ లు సెలెక్టుబుట యత్నపరమనియు నుపపాదించిరి.

సిట్టూరు రామస్వామియ్యగారు బలపరచుచు చేసిన యుపన్యాసమున ప్రభుత్వమువారు ప్రజలు పట్టులుగా నిచ్చు కొను దగ్గియును కచ్చుపెట్టి కమిషనుల సెన్సు యటయు వారు పరిశ్రమ చేసి చేసి సలహాలిచ్చుట యు నట్టి సలహాలు తుదకు కర్మముల యి పోయి దానికిగా నైన ప్రజ్ఞయంతయును బూడిదలో భోసిన నెయ్యి యగుటయు విచారకరమనియు డిసెంట్రలైజేషను కమిటీవారి సలహాలను పూర్తిముగా ననుమతి పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారాలొందింపక యుండుట చిత్రమనియు వాగ్విచ్చిరి.

గౌ. కేశవపిల్లగారు రీవిషయమును గురించి మాట్లాడుచు నునకు బొమ్మలాటలపాలు బోర్డుల నియమయే యెల్లప్పటికిని తగునని స్థానిక ప్రభుత్వమువారిప్రాధికారమునుండుట విస్తయ కరముగా నున్నదనియు ఈ విషయమున ప్రజలు నిరంతరము ఆందోళన జరుపుట యనవలసినదియు నట్టి పేగుమాత్రము స్వపరిపాలన యగు నిష్పటి యూనియను లిత్యాదులే ఇచ్చెద మని ప్రభుత్వాధికారులకు నంతకాలము వానికి ప్రజలు దూర ముగానుండుట చేయగిన పనియనియు చెప్పిరి.

అటవీకాఖా కష్టము.

అటవీ కష్టములను గురించిన తీర్మానములను గురించి బ్రహ్మశ్రీ మహానందయ్యగారు తమ యుపన్యాసంతయు విప్పి చెప్పిరి. గౌ. కేశవపిల్ల మున్నగు ఫారెస్టుకమిటీవారు కర్నూలు జిల్లాకు విచారణ నిమిత్తమై దర్శనమైన నియతలేదనియు అది లేకున్నను బోయెవారు సలహాలు చేసినారు ప్రభుత్వమువారంగీకరించినారు. అని ఏండ్లకింద చెప్పినమాటలైనను పనికి వచ్చువాడని యెరుగుచుచుండగా నా ఫలమైనను కలుగ లేదనియు నిబంధనలచే కలుగు కష్టములకన్న ఫారెస్టు కాకులచే కలుగు కష్టములు లెక్కకుమారి యున్నదనియు : దగ్గరనులిచ్చుచునుపన్యసించి. వీరియుపన్యాసారంభముననే రచ్చి సభ సలకరించిన సభ్యులెక్కువ ఎఫ్. జి. రుద్రశాస్త్రిగారు వీరి యుపన్యాసమును సాధధానలై విమచించిరి. విషయములు గ్రహించుచున్నారనటయు వారి ముఖవర్ణము మోసరించు చుండెను. పాణ్యం ఉప్పు భీమనేరారావుగారును నాగిరెడ్డిగా రును నీతీర్మానమును బలపరచిరి. గౌ. కేశవపిల్లగారు ఉపక్రి మికులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటతో యనునట్లు లేచి ప్రభుత్వము వారు ఫారెస్టుకమిటీవారి సలహాలను నంగీకరించినారు. కాని ప్రభుత్వాధికారులను చనిచేయునట్లు చేయుటకు ప్రజల నిరంత రాందోళన యనవలసియు తెలియజేసిరి. తీర్మానము సభవారిచే నామోదించబడియెను.

రోడ్లులు, రైల్వేలు మొనలైచి

జిల్లాలో రోడ్లులు, రైల్వేలు, రైలిగావులు యున్న గు విషయములలో గల లోపములను సవరింపించుటకు నొక తీర్మాన ముపపాదించ బడియెను. ఇందులో యఖ్యముగా కర్నూలు గద్వాల రైలువేములు, శ్రీ రైలుమహాసంఘముకు రోడ్లు లేవ్వరచుట, ద్రోణాచలము ప్లేషనులో బర్మాడిరేలు గంటలకొలదిని పడి యుండుటను నివారించుట, చిన్నగేజిలో కూడ ఇంటర్ మేడియేటు లేగతి పెట్టించుట ప్రకటించ బడి యెను. మార్కాపురం వకీలు నీలకంఠయ్యగారు ఉపపాదించి రి. సక్రియముగా బలపరచబడి యాతీర్మాన మామోదించ బడియెను.

నీటి వనరులు.

కర్నూలు జిల్లాలో నీటిరసములు బహుశక్త్యవన యగు టచేత ఇప్పుడు ఆలోచనలో నుండు జిల్లాకు ప్రాజెక్టులు న్ను గునక త్వరగా నాలొందింపబడవలసినదనియు ఇంతకాలము వెళుకకు ప్రోత్సహించియుండు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ప్రసవ్యమౌనం బడవలయుననియు ప్రాజెక్టుకు తరగతిలోవేరిత తటాకాశములకు తరగతుల గారి కాలువల ను ఏర్పరచు (ప్రస్తుటచే వసతులేర్పరుం నవలసియు బోరింగు డిశార్టుసెంటు బుచ్చిచే పరిశోధనచేయుచుండటములొ ని యూటలను నుపయోగించుట కాగోచింపవలసినదనియు నీ తీర్మానము నుపపాదించబడినది. సక్రియముగా బలపరచబడి యిది యామోదించబడియెను.

రెజిస్ట్రార్ ఆఫీసు.

కర్నూలు జిల్లా రెజిస్ట్రార్ ఆఫీసు తీసివేసి పడవలో పెట్టుటకును మహానందయ్యగారు కలుగుచున్నవియు రెజిస్ట్రేషను పనులగాను కడపనుండలమునకుం తె కర్నూలుమండలమే ప్ర ముఖ్యముగాను సంబంధిత జిల్లా కి జిల్లా రెజిస్ట్రార్ ఏర్పరు వటకు కర్నూలులోని జిల్లా రెజిస్ట్రార్ గారి ముఖ్య కార్యక్లాప ముండ వలయుననియు వాస్తవం బ. అత్యుపస్థాయిగాను యుక్తియుక్తముగా లెక్కలకు నావుచు నుపన్యసింది. మార్కాపురము వకీలు టి. పూర్ణచంద్రారావుగారు బలపరచిరి. సభవారిచే తీర్మాన మామోదించబడియెను.

విద్య.

800 మైలడిక జనసంఖ్యగల ప్రతి గ్రామములోను వా లగురు విద్యాలయ మేర్పరచవలెననియు 2000 జనసంఖ్యగల చోటులెల్లయు వారికలకు విద్యాలయము ఉండవలెననియు (సారంభవిద్య యంతయుగా నొసగబడవలెననియు పట్టణపాల క సంఘములలో నిర్వహించితివిద్యకు సకళాశములు కలుగజే యవలయుననియుసంద్యాలలోని మోయ్యుగ్రామమి మెంటరీ సాతకాలను ఆసంతృప్త మధ్యమసాతకాల సోనర్వలసినదం యు ఇట్టిపాతకాలలే ఆత్మకూరు మున్నగు స్థలములలో నెల కొల్పవలెననియు కర్నూలులో వత్తిమండలము కళాశాల యుండవలసినదనియు బారిష్టరులత్యుపస్థాయిగా నుపపాదించి ఆ మధ్యాచార్యముగాను బలపరచిరి. తీర్మానము సభవారిచే నంగీకరింపబడినది.

ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు మధనా చార్యులు వారు ఇందులో నొకభాగముగా ప్రకటితమయిన భాండాగా రప్రతికాప్రత్యానములను గురించి యుపన్యసిందిరి. ప్రతిక లు దోచోధారణమున కవశ్య సాధనములగుటచేత దేశభాషా ప్రతికలను ఆందులో ముఖ్యముగా దివప్రతికగా పనిచేయు చుండునాంధ్రప్రతికను ప్రజలు పోషింప వలసినదని నుడిచిరి.

ఆంధ్రోద్యమము

సభవారు ఆంధ్రోద్యమాదర్శముల నొప్పుకొనుటకు తెలుపుచున్నారనియు ఆయుద్యము ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధికి నత్యవసరమగుటకు నీసభవారు విశ్వసించుచున్నారనియు తీర్మానింపవలసినదని గా మోసన్వోత్తురావుగారు యపా దించిరి మాతృభాష తల్లిరంటిదనమును వివరించి లోకమునకు సంఘీభావమునకు కారణములైన మతాధికారములు నేడు బలహీనములై భాషాభారమున నైక్యము ప్రకృతినిర్భయగుటచే వలయున్నదనటకు తెలియజేసిరి. నేటికియు ఆధికమాండ లిక లాభైక్యమున్నప్పుడు రాష్ట్రభావ మేర్పరుచుచుచున్నాము ఆయార్థిక మాండలిక లాభైక్యమునకు తస్మాదలిక భాష ముఖ్యాధార మగుచున్నదనియునందుచేత భాష పాఠ్యాఖ్యలే నందుచున్నదనియు వాగ్విచ్చిరి. ఏతద్భాషా సమస్య ముడేశముననే గాక కనడా ఇత్యాది దేశములలో కూడ కొంతకు కొంతవరకు కలదనినూచించిరి. ఆంధ్రులు ఆనుకట్టులు ను నిర్వచించుచు దీనియందు గట్టకుయియుండు నక్రమముకు జాతితోగాని మతియుతోగాని సంబంధములేదనియు ఆంధ్ర భాషోపయోగమునకు నుకొన వలయుమనముననే తనసర్వ స్వముకలదను భావముతోనుండు ప్రతివ్యక్తియు మహమ్మ దీయుడైనను, క్రైస్తవుడైనను, పారిసీమైనను, హిందువైనను తెలుగువాడైనను ద్రావిడుడైనను దేశభూడైనను, ఆంధ్రుడే యనియు తెలియజేసిరి. ఆంధ్రదేశమున విధికారము వహించి ద్రావ్యులవచేసి వెడలిగిన నేతెంచినవారిని ననేయు మహా సభావులు లేకపోలేదనియు వారు మును ముంచేయక గోలే దనియు కాని సామాన్యముగా స్వలాభాపేక్ష మాత్రముతో దేశభాషా వేషావికముల నెవరికక పరిపాలనావికములకై విచ్చేయువారిలకు ఆంధ్రాధికార వ్యవస్థకు వలెనే మూతన జేశ భాగమునై సహజముగనే యుప్పైన అభిమానముండుటగాని ఒకవేళ అభిమాన మేనోయిన కారణమున పొడమిన వారిని ఫలవంతమగురీతి మయోగించుట కరకాళము అప్పుడుగాని కలుగదని నిర్ధారణబల్లిరి. ఆట్టి సుదృఢజలలో నాంధ్రు మండలములకు తాత్కాలికాధికారులు నిమిత్తము విచ్చేయు బయటి ప్రజల నై యొక విధము గు ననంతున్ది యూంధ్రు) బుడజనించినచో విషయ సహజము కాదుమను గ్రహించి కానిని తమనై నైషధ్యముగా నెంచక ఆంధ్రుల మండలస్థిగులై యాంధ్రులకు ప్రత్యు లైయుండు నితరభాషా ప్రభువులు తమ యుపర యభివృద్ధికి వల నాంధ్రోద్యమమును ప్రోత్సహింప వలసి యుండుననియు ఆ యుటనుండి పచ్చవారమును గుదానలై ఆంధ్రభాషా ప్రభువులు మోసర జాతిగాని ఆంధ్రు భాగమును విలంబము చేసికొన వారుచున్నారు. గదా సాయపడుచును గాక! కొంత మనకు లాభము తగ్గినను నేమి. ఇదివరకు ననుభవించినది చాల దాము. యాలోచింపవలెననియు నుపపాదయిరి. ప్రోధించిరి. ఆంధ్రమండల విద్యాభివృద్ధి నాధికారస్థము తోడననా కానా యును విషయము చర్చించగియున్నదనియు నాదర్శ ముప్పుకొని పిదప నాచర్య యంతోకాని ముక్తవాదము నాదించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యరచ్చిన పిదప ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము చాలదా అంతటితో తృప్తి పొందరాకా యును మిత్రవచనములు విప్పించుచున్నదనియు అంతకుము న్ని భావమే యెవ్వరికిని దోచియుండలేదనియు నేటికినే ఆంధ్ర రాష్ట్రముతో తమ మేముచ తాము మామహాశక్తితో నెన్ని యో దేశోద్ధారక సమస్యలు బయల్పడుననియు నొక్కవక్కా ణించిరి. వీరు తమ యుపన్యాసారంభముననే గౌ. కేశవపిల్ల గారు ఆంధ్రోద్యమాదర్శము లన్నిటిని నొప్పుకొనుచున్నారని తెల్పిరి. వీరి యుపన్యాసమును సభయంతయు మహాధావన తో వినుచు ఆంధ్రోద్యమమునకు జయ ఆంధ్రమాతకుజయ వందేమాతరమును ధ్యానములతో సంగీతమును దేజువుయంద్రి.

కర్నూలు వకీలు టి. చిదంబరరావుగారు ఈతీర్మానమును బలపరచిరి. ఎదురుమాట్లాడుటకొక కొందరుసిద్ధపడియుండిరటకు డిదంబరరావుగారులేచుటతోనేప్రార్థనంధయమునుగుగుసలతో నేవ్యక్తమయ్యెను. చిదంబరరావుగారి పిరుందగ గౌ. కేశవపిల్ల గారులేచిరి. గౌ. కర్మగారు పిల్లెగారు ప్రతినిధులు కానం డున ప్రతినిధుల యుపన్యాసములైన పిదప నుపన్యసింపవచ్చు నని సెలవొసంగిరి గౌ. పిల్లెగారు తాములేచుటకు కారణము

ఈ నెల 25-న తేదీ సోమవారము శోభన సాయంత్రము గోగంటలవలను గూడలసోమలా గ్రామమైపురపు దాక్కుల జోషీ గారి యాధిపత్యముక్రింద డిస్ట్రిక్టు కోర్టువారు వేయకోతు కాకినాడ కోటిపల్లి రైల్వేనుంచి పురజనుల యభిప్రాయమును దెలుపుకొనుటకు ఒక గూటిని జనపదడిచి, అందు మీటరుగేజీకి బయలు బ్రాడేగేజీవేయటము వారుండుననియు జగన్మాధగియుండి రానుచంద్రపురము మీదిగా ఏడివకు బ్రాంచిలైన వేయబకంబు వేళొగిరకప గ్రామముల మీదుగా రానుచంద్రపురమునకు మెరుగులైన వేయలనిన దనియు రానుచంద్రపురమునుండి కోటిపల్లికి బ్రాంచిలైన వేయలనిన దనియు ఏడివకు లైన ఆవువేయబకంబు ఆలెనుక కడియముఁదగ్గ మదరాసురైల్వేలనుతో కలుపుట ప్రజాసౌకర్యముగా నుండుననియు, తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మానములను డిస్ట్రిక్టు కోర్టువారు మున్సియరుని నమ్ముచున్నాడు.

వ్యతంతములు

బోయ సంస్థాపన.—ఈనెల 22 వ తేదీ బుధవారమునాడు శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువంశమున పరివారముగ బోయ సంస్థాపన కార్యక్రమం కలిగి కర్ణాటక ప్రాంత గురువారమునాడు మహామహోత్సవము జరిగింది.

అధ్యక్షుల సభ.—ఈ సభ సమయము నెల 4 వ తేదీన 8 వ తేదీనకు జరగును. సర్ రామకృష్ణ భండార్యుల గౌరవ సాధనార్థము వసంతకు. సర్ నాగయ్య చంద్రార్యుల గౌరవ సాధనార్థము సమయము నిర్ణయించబడింది.

గ్రంథాలయ నిరసన.—“మహాకవి ప్రభువంశ” అను గ్రంథము గురజాడ రామమూర్తి ప్రాచీన బొంబాయిలోని గురజాడ రామమూర్తి ముద్రాపణము ద్వారా వ్యాపారము చేయడమును వీరి గ్రంథాలయ దీని భావించి కరణములను గూడ ప్రకటించింది.

సర్ ప్రభాకర్ పట్టణము.—శ్రీ బొంబాయి గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సభలో పట్టణము నుండి సర్ ప్రభాకర్ పట్టణము యొక్క 27-వ తేదీ కనుజన్మ స్థానమును భువనగర్భము చేరి, ప్రజలకు ఉపయోగపడు వీరి అధిక గౌరవముతో పట్టణించింది.

శ్రీ కార్మిక ప్రభుత్వ.—అపరాధాన్వేషణ ప్రత్యేక కార్యాలయము ఇన్స్పెక్టరు గిరిజా రాజు ద్వారా అనుసరించబడిన సెంట్రల్ పోస్టు కార్యాలయము. ఈ సభ సమయమున శ్రీ గౌరవ ప్రాధికారమును దీర్ఘకాలమునకు సమయమున శ్రీ గౌరవ ప్రాధికారమును పరిశోధించింది.

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభుత్వ కార్యాలయము.—వీరి ఈ నెల 28 తేదీన ప్రభుత్వమును కూర్చునే ప్రాంతమును పూర్తిగా సాగును చేసింది. ఇట్లు గుంటురు మండలమున ఫలకరమును పరిశోధించి దీనిని మోటారుబండిలై ఉదక మండలమునకు పంపిస్తుంది.

దొంగలముఠా.—ఈ ప్రాంతమునకు—ఈ ప్రాంతమున ప్రతి దినమునా గౌరవ సాధనార్థము చేయబడుతుంది. ప్రభుత్వమునా అయినా రక్షించబడుతుంది. ఇలా మేజిస్ట్రేటుల అనుమతి లేకుండా క్రింది దిక్కు మేజిస్ట్రేటుల రక్షించబడదని బొంబాయి ప్రభుత్వమును బంధించింది.

కలకత్తా ప్రభుత్వ.—సర్వాధికారము కలకత్తా ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యాలయము గిరిజా రాజు మండలమున. వీరి ప్రభుత్వము 28 వ తేదీన అయినా పరిశోధించును. సర్ లాన్సెట్ సాంధ్యమున గౌరవ సాధనార్థమును స్వీకరించునని పరిశోధించి గౌరవమును పరిశోధించి కార్యముల నిర్వహించును.

గౌరవ సాధనార్థము.—ఈ ప్రాంతమున నిరసన చేయబడి ప్రభుత్వమును రాజా గారికి జయమును పూర్తిగా సాగును చేసింది. మహాప్రభుత్వమును సాగును చేసింది. దీనిని ప్రభుత్వమును రాజా గారు కలకత్తా ప్రభుత్వము చేసింది. రాజా గారు రాజు ప్రభుత్వమును చేయబడి రాజా గారు నిర్వహించును.

బాల్మీకు సభ.—వైసభ బాల్మీకు సభాసభ సభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము 2-వ తేదీన బొంబాయిలో సమావేశమగును. ఇదివరకొనబడిన ఏర్పాటులను సభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము వారి కార్యములను చేయబడును. సభాసభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము సభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును.

ఒక మోటారుబండి.—ఈనెల 20 వ తేదీన మోటారుబండి గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును. మోటారుబండి గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును. మోటారుబండి గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును. మోటారుబండి గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును.

మహాప్రభుత్వ నిర్వహణ.—15-వ తేదీన మహాప్రభుత్వ నిర్వహణ సభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును. మహాప్రభుత్వ నిర్వహణ సభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును. మహాప్రభుత్వ నిర్వహణ సభ్యుల గౌరవ సాధనార్థము చేయబడును.

కర్మయోగము.—ఈనెల 20 వ తేదీన కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును.

కర్మయోగము.—ఈనెల 20 వ తేదీన కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును. కర్మయోగము చేయబడును.

ఒక విచ్ఛేదన.—ఈనెల 20 వ తేదీన ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును.

ఒక విచ్ఛేదన.—ఈనెల 20 వ తేదీన ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును.

రంజితప్రభుత్వము.—ఈనెల 20 వ తేదీన రంజితప్రభుత్వము చేయబడును. రంజితప్రభుత్వము చేయబడును. రంజితప్రభుత్వము చేయబడును. రంజితప్రభుత్వము చేయబడును. రంజితప్రభుత్వము చేయబడును.

ఒక విచ్ఛేదన.—ఈనెల 20 వ తేదీన ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును. ఒక విచ్ఛేదన చేయబడును.

అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము.—ఈనెల 20 వ తేదీన అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము చేయబడును. అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము చేయబడును. అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము చేయబడును.

అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము.—ఈనెల 20 వ తేదీన అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము చేయబడును. అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము చేయబడును. అమెరికాలోని జర్మనుల ప్రభుత్వము చేయబడును.

సాహిత్య వార్తలు

కాలమానానికి.—విష్ణుటి యధోక్తానికి 100 డిగ్రీలు; అధోమోక్షానికి 20-21 డిగ్రీలు.

దీపముల వేర.—నేటిసాయం కాలము 6-10 గంటలకు రేపుసాయం కాలము 6-10 గంటలకు దీపములు లిగించును.

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభుత్వము.—శ్రీ వెంట్లండు ప్రభుత్వము గౌరవ సాధనార్థము సాయం కాలము మెట్టుపాటెం మెట్టుపాటెం ఉదకమండలమునకు కలిగి, అచ్చట రెండు వారములు ఉంచబడును.

బ్రహ్మసమాజము.—97 అన్నాపిళ్ల వీధిలోని బ్రహ్మసమాజ మండలములో రేపు కలిసారము సాయం కాలము 5 గంటలకు శ్రీల సమావేశము జరుగును. క్రియత కే వీరు మంగమ్యులగు అరసములో మాట్లాడుదురు.

మహాసభ.—పర్యటనములు:—ప్రాచీన కర్మయోగమును ఎ. హెచ్చి, లాంగువార్డుల గౌరవ సాధనార్థము మెట్టుపాటెం మెట్టుపాటెం ఉదకమండలమునకు కలిగి, గాన రచనల గౌరవ సాధనార్థము కలిగి.

వేదాంత ఉపన్యాసములు.—సామంతముల ప్రాసీపు యూనియన్ సామంతములను అధికారము ఉదకమండలమునకు పర్యటన కళాశాల పండితులకు బ్రహ్మ శ్రీమత్తులముల గౌరవ సాధనార్థము 10-12 గంటలకు విషయమును గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.

సమరణ.—విష్ణుటి ప్రత్యేక ప్రయోగము బడి ఆ. దగ్గర హాలు సభా కార్య సంగ్రహమునకు శ్రీ వాసవార్థముల గౌరవ వి. వీ. హెచ్చి ప్రభుత్వమును బ్రహ్మసమాజము చేయబడింది. అయ్యది హెచ్చి, హెచ్చి ఆనన్ను వి. వీ. తరగతిలో మరి సుకన్యరపు విద్య సభ్యులను చేయబడును.

చెన్నై ప్రభుత్వ మేముల సభ్యులు.—రేపు కలిసారము సాయం కాలము 6 గంటలకు ఈ సభ్యుల భవనము (ప్రాసీపు యూనియన్ సామంతములను) ద్వారా, డి. పి. తిరుగు గారు “ముఖముల దీర్చునది” అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు. పర్యటన కళాశాలలో ప్రాధికారమును, లక్ష్యమును గూర్చి అధ్యక్షులు విశదీకరించును.

సరస మోహన సభ.—ఈనెల 20 వ తేదీ కలిసారము సామంతము 9-10 గంటలకు విష్ణుటి హాలులో గౌ. వ్యాసమూర్తి దివాన్ బహదూర్ సి. వి. భూమికామి కాశ్మీరి, బి. వి. గుల్, గాన సాధనార్థము క్రింద ఈ సభ్యుల కీర్తి కేసులైన బల్లారి వ్యవహారముల గూర్చి రచించబడిన సామంతము సామంతము ఆంధ్రమును బ్రకటింపును.

ఒక విచ్ఛేదన.—చెన్నై ప్రభుత్వము హెచ్చి, హెచ్చి యధోక్తమున శ్రీ సుందరరాజు సెయ్యల్ల కోవిల సన్నిధిలో నుండు కోనేటిలో కేసులైన సామంతము సామంతముల 12 వ తేదీన గొల్లబాటును పాల్గొనబడగా క్రిందటి కుక్ర వారమునాడు మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు సామంతము చేయబడింది. ఒక పరిశ్రమైన కోలు దొంగకు. దాని హతుకు 10 అంగుళములు, మెట్టుపాటెం 1 కిలో అంగుళములు సామంతము నిర్ణయించును. అది ఎచ్చటను భిక్షులుగా లేదు.

గురవార్డు గౌరవము.—ఈనెల 27 వ తేదీన చక్రదర్శనమును సేవింపు ఉత్తరప్రభుత్వలై అడిగెను ప్రాంత భూములను చేయింది. 25. అన్నసామంతము ప్రభుత్వములను నుండు సామంతములను పంపునీ కలిగించు నిమిత్తము 26 వ తేదీ సాయం కాలము 2, 8 వేల లెక్కలకు లబధి పడెను. అంగుళములను పరిశోధించి, మెట్టుపాటెం పరిశోధించి, 45 గంటలకు పరిశోధించి, అంగుళములను రెండు యధా సాయములకు మరణమును ప్రకటించింది. వెంబడించెను. ప్రాంతములలో నోకడు మృతిచెందెను. ముగ్గురికీ గాయములలిగెను. కేసులకు కలిగిన పర్యాయము లెలియలేదు. గాన సామంతమును సభ్యులు సంభవించినవి సభ్యులను.

విషయము క్రమశః.

ఆంధ్రదేశవార్తలు	2
తెలంగాణ కర్షణమునందలసభ	3
వృత్తాంత లేఖలు	4
ప్రజావిజ్ఞాన వ్యాపకము	5
ప్రధాన వ్యాసము:-	
మైసూరు ప్రతినిధిసభ	6
విశేష సమాచారము:-	
విశేష కథనములు	7
వృత్తాంతములు	8
సర్వ. శాంతి వార్తలు	9
స్థానిక వార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రములు	10-11-12
విశేష సమాచారములు	13
ఆంధ్రసంఘము	14
గ్రంథాలయములు	

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం. అక్టోబరు నెల 29-వ తేది

శుక్రవారము

మైసూరు ప్రతినిధిసభ.

దసరా సమయమున సమావేశమైన మైసూరు ప్రతినిధులు సంస్థానమునకు సంబంధించిన యనేక విషయములను గురించి చూచించి చర్చించినారు. నాలుగువందల సంవత్సరములు విమర్శనీయమైనవి. తాము తలపెట్టిన ధర్మమును నెరవేర్చుటలో సీతప్రతినిధులు తాముతో పాటుపడి నారనుటను దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఉపసంహర రూపకముగా జేరిన యువన్యాసమున తెలియపరచినారు. ఆయువన్యాసము నందు కానవచ్చు కొన్ని గంభీరభావములు చదువరులకు వెంటనే అవిశ్వేశ్వరయ్యగారి ప్రత్యేకప్రతిభను బయల్పరచి నేటిదినము మైసూరుసంస్థానాభివృద్ధి ఏయుద్దేశములతో నడువబడు చున్నదో వ్యక్తపరచుచున్నది. విశ్వేశ్వరయ్యగారి యువన్యాస మంతటను ప్రజలు కార్యపరులై ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడినయెడల ఈయువన్యాసము ఆయువన్యాసము అను విభేదము లేక సర్వోదయములును ఫలశ్రుతిములు కాలవను ధ్వని స్ఫురించుచునే యున్నది. బట్టెలును అనగా నాదాయవ్యయముల మిదింపు తెక్కలను ప్రజాప్రతినిధులు విమర్శించుట యేమో కోరుచు క్రశ్నకు క్రశ్నకు మిన్నచు విశ్వేశ్వరయ్యగారు నుడివిననుటయు స్పష్టమగు జ్ఞాపకమునుకొనదగియున్నది. ప్రజాప్రతినిధులు ఆదాయవ్యయపట్టికను పరిశీలించునెడల ప్రభుత్వమువారికి నెంతవరకు నార్థికాధారమునుకనెడియు వాకేయేవిషయముల కెంతవరకు వ్యయపెట్టియును నదియు సంతృప్తిపట్టుచునుండును క్రొత్తయుద్దయములలోనికి జొచ్చుటకు వారికెంతవరకు శక్తియుండునదియు బయల్పడునదియు ప్రజాప్రతినిధులు చేయు సలహా లప్పుడు కార్యదృష్టితో చేయునవియై వృధాకాలయాపనమును శక్తివ్యయమును కానుండునదియు వాక్రుచ్చిరి. మైసూరు ప్రతినిధులు చేసిన సలహాలనుగురించి ముగ్ధాదుడు వారు నాలుగువందల విషయములను ఎన్నుకొనిరి గాని అందుకను వ్యయముల నాలోచించలేదనియు క్రొత్తపన్నులు వేయుపార్గములను నూచిపలేదనియు కొన్ని రాష్ట్రములలో ప్రజలు తమ నూదాయమునందు నూటికి ముప్పదివంతున

నేడేని యొకరూపమున ప్రభుత్వమువారికి నన్ను గించి ప్రజాహితవ్యయమునకు దోడ్పడుదురనియు చెప్పిరి. దివాన్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఒక్క విషయమున పొరబడుకుందురు గాక యని మాత్రము హెచ్చరించవలసి యున్నాము. ప్రజాప్రతినిధులకు రాష్ట్రవాదమును న్యయముచేయు నధికారము లేనప్పుడు హెచ్చించు జవాబువారి యుడుననుట తలంకగావిమాలు. బ్రిటిషుపరగణాలలోనిమాదిరిని బట్టి నై యంతస్తు స్వకరిపాలనను అవగా శాసన నిర్మాణసభ, జిల్లాబోర్డు, తాలూకాబోర్డులవలన పరిపాలనను నడుపునాచారము మానువలయు ఈ పరగణాలయందువలెనే తమసంస్థానమునందును కార్యముననలి ఫలముకంటె కాగితముమీది ఫలమే హెచ్చుగా కన్పించుననుటను నమ్మవలసి యున్నది. కాని విశ్వేశ్వరయ్యగారు గ్రామాభివృద్ధి సంఘములను బెట్టి బునాదియిడి హర్ష్య నిర్మాణమును మహోత్సాహమున ప్రారంభించి యుండుటచేత నచికాలములోనే పరిస్థితులుమారగలవనియు మైసూరు సంస్థానమున ప్రభుత్వము ప్రజల లాభముకొరకు ప్రజల ప్రతినిధులచే నాంగ్ల రాజ్యాంగమునకువలె నిర్వహించబడుచు వచ్చుచు నిజముగ స్వరాజ్యమై వెలసి బ్రిటిషు పరగణాలకు మార్గదర్శకమగుచు గాక యనియు విశ్వసించుచున్నాము. అప్పుడు ప్రజలకు వారి యార్థికలాభాలాభములను కూలంకషముగా తెలియజేయగల ప్రజాప్రతిష్ఠాపనలు నెలకొని విశ్వేశ్వరయ్యగారికి హృదయసంతుష్టి కలుగ చేయునట్లు పనిచేయులెవు. అప్పుడు ప్రజల యార్జనశక్తియు కార్యశక్తియు నితరదేశములతో తులనానుకరించి పెరిగిపోగలవు. క్రమముగా రాగలనుచుండును విశ్వేశ్వరయ్యగారి యువన్యాసమున భావమాత్రములు గాక గ్రామాభివృద్ధిసంఘ రూపకములు గాక మిగిలిన చిహ్నములను కన్పించుచున్నవి. న్యాయ విమర్శ ప్రభుత్వాధికార శాఖల విభజనమును చేయుచుప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగా నున్నారనియు ద్రవ్యవనతియేర్పడుటయే యాలస్య మనియు విశ్వేశ్వరయ్యగారు చెప్పుట యంతయు శుభసూచకము. ఏ న్యాయ విషయమున వ్యయము రు 8,00,000 లకుండి రు 21,01,400 ల యివరకు కొన్ని నాగరక రాష్ట్రములలో ప్రారంభవిద్యయు ఉత్తమవిద్యయు నూడ నుచితముగా ప్రజలకు నిమగ్నబడుకొని తామును ఇచ్చుటకు తమకు నాధారములు లేవని చింతను నూచించుట మైసూరు ప్రభుత్వమువారి యుత్తమాశయములకు తార్కాణము. రైల్వేలనుగురించి ప్రశంసవచ్చినచో మైసూరు అసిస్టెంట్ కమిషనరు పిదప పట్టుకు తీరమునందలి యుల్లేఖో మైసూరుకు కలుపుటకు ప్రయత్నింతురనియు రైల్వేలు స్వయముగా వేసికొని స్థానిక విద్యార్థుల నా నిర్మాణపుబంధుల కుపయోగించు బ్రయత్నింతురని తెలియజేయుట దివాన్ గారి కార్యదృష్టిని వెలుపరించుచున్నది. ఇదివరకు పీకొకపర్యాయ ముపన్యసింపవలసింది రాష్ట్రాభివృద్ధికి నవసరమగు జనులొనర్చుచో అప్పులుతీయుటపద్ధతిగానంగీకరించి ఇంకను తమయభిప్రాయములను ఫలనంతములొనర్పజూతురని నమ్మవలసియున్నాము. యుద్ధకాలముగలచేత నన్ని పరిస్థితులును సమకూరుచున్నను యుద్ధానంత

రము మైసూరు నిజముగ సభివృద్ధిమై విజృంభించి మన ప్రభుత్వములవారిని సత్కరముగ సభివృద్ధి మార్గములను బట్టుకొనుచు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము.

దేశభాషలు.

లీడరు పత్రికాసంపాదకు లొక ముఖ్యవ్యాసమున లేనిపోనియూహలను పెంచి దేశభాషా మూలక బోధనమును నొకవిధముగా పరోక్షముగా నిందించుచు ప్రాసిన న్యాయమును జూచి విస్మితుల మైతిమి. వారు దీర్ఘవ్యాసము ప్రాసినను నందులో కల సారాంశమెంతోలేదు. ఆంగ్లేయ భాష నువలను మాత్రులను కేసినది. భాష విదేశజాలదయిన పరిపాలకులదైనను విజ్ఞానప్రదమైనప్పుడు దాని నుపయోగించుట ఆత్మగౌరవ విహీనత్వమును నూచించుటలేదు. విజ్ఞానమును గడించుటకు నేటితోకభాషలో నాంగ్లము త్రమము. మన భాషలు పటుత్వము చాలినంత కలవిగావు. కావున నాంగ్లభాషను నడలరాదు. అనుటయే లీడరుపత్రికయొక్క ముఖ్యవాదము. ఈ వాదమునకును దేశభాషా మూలకబోధనమునకును గల సంబంధము మాకు కానరాలేదు. లీడరుపత్రికకే ఆసంబంధము కానరాలే దనుటకు వ్యాసముననే ఆధారము కన్పించుచున్నది. బోధనకు సాధనములుగా దేశ భాషలుండవలె ననువారు దేశభాష లవరముగా నతివాదులని యొకనోట వ్రాయుచున్నది. మరియొకచోట ఆంగ్లభాషా ప్రాముఖ్యమును చెడగొట్టక దేశభాషలకు ప్రాముఖ్యము నియ్యదలచుకొనువారు వివేకవంతులనియు మూడవచోట ఇంగ్లీషునకు ప్రతిగా దేశభాషలనుపయోగించుట కింకను ననుయము కాదనియు వ్రాయుచున్నది. ఈమూడు ముక్కలను చదివిన వారు లీడరుసంపాదకుల మనసులో నీవిషయమున సంత సాక్షోభముకురించి యుండునదియు గమనింపజూచుకోరు. జాతీయగౌరవ మాత్రముచేత దేశభాషలను బోధనకాధారములు చేయునని భాషాపక్షపుతివాదులు వాదించుచున్నారని వీరు దీర్ఘముగా వ్రాసికొని వచ్చినదంతయు ఈతరు నాతి మూటలచేత వృథాయుట స్పష్టము. ఒకప్పుడు దేశభాషలు ఆంగ్లభాషయంత పటుత్వములేనివైనను బోధనాధారములు కాగలవనుట వీరుచు నొప్పుకొనుచున్నారు. అది యెప్పుడు అనుటలోనే భేదాభిప్రాయము. ఆంగ్లవిద్యాప్రౌఢులయు ఆంగ్లముననే పండితులుగా వ్రాయుచు నుపన్యసించుచుండు మాసాదరులకు నిటీవల దేశభాషలలో సారంభములుయును సజీవసంచలన మర్థముకాక యుండుట సహజమేమిది మాచదువరులుచక్కగా గ్రహింపగలరు. ఒకవేళ వాదముకొరకు దేశభాషలలో యభివృద్ధి కాలేదని యొప్పుకొనినను దేశభాషలలో జ్ఞాన విషయములను బోధించుట కింక నర్హముల తరగతియున్నగా కొంతవరకు మాత్రమే గుడియునునెడల నుత్తమ విజ్ఞానము దేశభాషలలో స్వరూపము దాల్చుటకు నవకాశ మెచ్చుటనుగి వచ్చుచో మాసాదరులు తెలియజేయవలసి యుండును మన బేరోకాటిలు మీరు స్వపరిపాలన కన్పల్లించి నప్పుడు మాకు అవకాశము లియ్యకయచ్చులనిన మేము వృద్ధియుగుటకు హార్గమేలేదు కదా యరు మాసాదరబృందము దేశభాషల కవకాశమియ్యకయే నానిని బాగుపడవలసినదని నిరంకుశముగా పలుకుచుండుట జూడగూకు నిజముగా నవ్యుచ్ఛుచున్నది. ఏ యాంగ్ల భాషాప్రేమిలగు సాదరులారా! దేశమాతయొక్క మొరయాలకింపుడు. ఆమె యాంగ్లమును నేడే త్రోసి పుచ్చవలెనని చెప్పుటలేదు. విజ్ఞానప్రద

మగు నా భావ కెవ్వరును బహిష్కారము చేప్పి యుండలేదు. కాని ఆభావము నవశ్యము: రెండవ భావగా నేర్పుచు దేశభావలతో తక్కిన విషయములను సాధ్యమగువంతవరకు నేరుక నారంభింప వలెననుట దేశభావావాదలయు దేశ మాత యొక్కయు నభిమతము అట్లుగనెరి మన విద్యా ధ్యలు ప్రారంభముననే విదేశభావాభ్యాసమునకు బహుకాలమును వ్యర్థముచేయుట నలివిపోవును. మొదట విమర్శతో స్వతంత్రతాగచనలకును పరి శోధనలకును వలంతియగును. నేను న్యర్థమగు యావనశక్తి ఫలవంతమగు మార్గములబడి యుప యోగపగును. ఈజాతీయమాతకశక్తి సంగ్రహ సోమగములతోగూడ క్రమక్రమముగా దేశ భావలలో సర్వవిజ్ఞానమును రూపము కలిపి సామాన్యప్రజావిజ్ఞానవ్యాపనమునకు ప్రబల సహ కారియగును. అగ్గ భాషాపండితులముమాత్రములు యందలము నెక్కి పరిపాలనర్థమున సహాయ మగు వారియొక్కవరమును ప్రజలమై పాఠ్యవిజ్ఞా నము కారణముగ నధికారము వహించియుండును. నేటి యాంగ్లవిద్యానాతులములేని ఆ యాటలి యనునదికణాబ్జమున సాగిరావని కాలశక్తియొక్క గంభీరనిస్వయము సహస్రముఖముల నెలువడి వారి నెరుగ్గుచున్నవరుటను వారే త్వరలో నెరుగ గలరు.

విజ్ఞానవ్యాపనమునకు మార్గము లేవి ?

నిన్నటి సామంతులము పచ్చుచున్న కళాధరముతో శ్రీయుత కట్టయంది రామలింగారెడ్డిగారు వైంపమునును రించి యువనస్థినియను రామ సంగతులను పోకి చెప్పి, విజ్ఞానవ్యాపనమునకు దేశభాషాభివృద్ధి, ఉత్తరసరము, అంగ్లపద సమాహమనెవ్వరోలొంద రెంగినతాత్రమున విజ్ఞానవ్యాపనము కాజాలను. నేటివిద్య ప్రభుత్వపునాకనలను వెంతుటకేరపడి నదియేగాని విజ్ఞానమున వెనజుట కేరపడినదిగాను. లోక ములోని ఇతరజాతులు కనిపెట్టు మానసాంశము లెంగిలొను టకును మనవ్రొందర భూమిలో ఏకభాషామూలకముగా నైక భాషాభివృద్ధిచేసేగోనటమను సాంగభాషాపరిచయ మన రము. కాని పాథ్యాభ్యాసమునకు సాంగభాషా సాధము కాగూడదు. దేశభాషలందును వంతులు కావలెను. దేశ ప్రజలయొక్కను వచ్చులచే సోషితులను విశ్వవిద్యాలయమున నక్ర శంకము గట్టవలెను. దేశభాషా మూలక బోధమును వెంతుచేయవలెను దేశభాషాగ్రంథర్యాగమును ప్రోత్సహింప వలెను ఇంతేనాక ప్రజలు విజ్ఞానాధ్యయ విశ్వవిద్యాలయమును దరియరాజాలనివారగుటచేత విశ్వవిద్యాలయమును ప్రజలను దరియబోయి కర్తరధిమన్నపును వారిని తమ ముఖ్యస్థానమున కిలిపించియేమి వారికద్దకు తమకధికారులను తగినకరపత్ర ములతో, పటములతో, ప్రకృతిశాస్త్ర మునదేశంప నయన పరికరములతో, పర్యటనా సుల్యల పుస్తకభాండా గారముల తో బంపియేమి విద్యాభ్యాసమున ప్రోత్సహితులని యున్నారనుట రెడ్డిగారు ప్రకటించిన రెండవవిషయము యునివిజ్ఞానము దేశమున వ్యాపించుటకు భావధారక విశ్వవిద్యాలయము లన సరముగా రెడ్డిగారు ప్రకటించిన నర్థములు గానుండిన న్యాయ మూర్తి టీ.వి శేషగిరి ఆయనగారు ఈవిషయములలో రెడ్డిగారుతో సుపూర్ణముగా నేటిభరియను సాంగతులను జేర్చిని చారు ప్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యా లయము నక్ర యాందోళన జరపవలసిందనియు సర్. శంకరనాయకు గారి సత్తులు గాతరులును వారిచే కార్యము జరిపించుకొను టకు ప్రోత్సహకరముగా మరల చేరువలసిందనియు హెచ్చరించిరి. ఆంధ్రోద్య మునకు ౨౦౦౩ మొదటిదారి కింత సాయముచేయటము విజయము నున్నదనియు కంకటికిని టేనుకరమని ప్రాయశః. అదిగి కాలమున వెనుకనువిశ్వవిద్యా లయ మొనరుమని రెడ్డిగారు ఇర్పించిన యన్నిధ్యుల నకునరించియు విజ్ఞాన వ్యాపనమును ప్రజలలో నొనర్చుటకు మనకు నవకాశము కలుగునుగాక యని కోరుచున్నాము.

సర్. శంకరనాయకు గారు.

అన్ని సంస్కారోద్యమాలను సాంప్రభూమిలో పుట్టి నిల్లవగిన రాజమహేంద్రపురము సర్. శంకరనాయకుగారికి వారమానకు సన్మానపత్రము నర్పించు భాగ్య

విరోధా మహా సంగ్రామము

రిమ్మును ముట్టడించుట - జర్నలుకోర్కె విఫలమగుట.

ఇల క్షు లొంగి పోవుట - చాలా మందు గుండు వ్యర్థమగుట

స్వేయూ రు శాయశక్తులవలె చేయుట - సహాయుత్వవనగమని విన్నవించుట.

పరామర్శలు రాజనామా విమర్శ - క్రొత్తయంత్రము నియోజనం బడుట.

ఇంగ్లండు

మంత్రుల సభ్యులు దగ్గించుట.

లండను ఆక్టోబరు ౨౭:—మంత్రుల సభ్యులు క్రింది మట్టై ఆస్క్విత్తు గా రాజుగొంది మన్ననల కర్జనపుపు పుగాన పుపుల సభలో ఉడివి.

డెయిలీ క్రొంకెల పత్రిక యిట్లు వాయుమన్నది, ఆస్క్విత్తు గారు పదియంకం నెక్కువమంది మంత్రులుం డట యువనమందలమును మన్ననల కారణము బుడక చాలెను. ఈది మదిలో ఆస్క్విత్తు, సర్ నేలాయుడు బార్డి, బాల్ఫూర్ కిచెన పుపు, ప్రాక్సె: బోనారు లా గారు తప్పకుండెదరు.

ఇండియన్ సర్వీసుబిల్లు

లండను ఆక్టోబరు 27:— నేటివిషయం పుపులసభలో మూడవమాన చదివెదరు. అటువై ఆనట్టును కానున్న సభలో బెట్టురు. పరీక్షజేసి యిచ్చి కల జేయటలన నెంత మంది ఇండియానా యువ్యోగమును బడయునో నంతమంది ఇండియనులకు ఇండియాలోనే నియమింపవలెననియు ఇంగ్లం డులో నియమింప గూడదనియు చాక్స్వీల్ పుపు సుచో జేసి ముండి. ఇందు విషయము వాయును ఈ పద్ధతినలన పరీక్షలో కృతాంత్ర కొందర మన్నవారికి యుక్కుమగ సాధా రణసిత్తిగతులలో నున్నోగముబడకులనాకి: క్షయముకలనని దొరతనమునా మాహింపుచున్నాను. నిబంధనల నిర్బంధము లుగ నుండవు. ఇంకనుగల తక్కిన మరతులను నెక్ నేర్పియు వైద్యులతో తేరజేయు విద్యార్థులను వచ్చినమార్గుల నకు సంది కృతాంతులు గావారల వియోగింతురు. ఇట్లు యుననెంత మంది ఇండియను లీ కల గోజేయమిడిగో యంతమందియు జేరు వరకును చేయుటకు. ఇండియానాకి నప్తము కలగనివలెని దొరతనమునా నేసిన వాగ్దామున ముదాముగో గ్రహింతు మని టుయున్నంతరిక వాయునెను.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ.

లండను ఆక్టోబరు 27:— స్వేయూరంగము— ఆంగ్ల సేయ పరామ సేవలలోగలసి నిర్వయూరంగమున పోయన్న నని తెనెంటు గాన నడివి.

ఆస్క్విత్తు గారు.

ఆస్క్విత్తు మంత్రులకి సుపూర్ణాగోగ్య జ కలిగెనది ఆయన 2-11-15 న విరమించుట తెలివెదరని లా ముకు న్నా గార:రి.

మంత్రులము.

ఆస్క్విత్తు మంత్రులకు మిలిసంఖ్యల మంత్రులము నేర్పవ నామమన్నార పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో కర్జన ప్రభువు గాన నడివి

మారు గనుట సమాజమున కన్నియమన్నది. ఆసన్యాన పత్రమున తమనలమిదె రామ అంశములు మిక్కిలి సమయా నుమాలుములు. కడవిక పరిమొక్కున నీవ్రొందర భూమిలో కనపట్టిన మానసికాన సమయ కాలమును భావశక్తిగ కారణ భూతులై నారని హెచ్చరించుట ను సర్. శంకరనాయకు గారే మయ్యువోవ ప్రయత్నించుచున్న పుపు ఆంధ్రభాషా పునాశ్చికము ప్రారంభి మునుదీయు నా భాషాపుక్కు విజ్ఞానవికాసముల కాభావ నే యాధారము చేసోగలమన్నా రనియు సాంఘిక భూమి యొక్కముల కాభావయే వాకక విహ్నము కాగలవనియు ముతువులును స్మరింపజేయుట ముకుధ నూచకములు. సర్వవైరదన విద్యాధికారిమును సహింపగంతు సర్. శంకరనాయకు గారికి దేశభాషానామల సంగ్రాహ్యత యును నెంగించి యావిషయమున వారికెగల సానుభూతిని వెంతుటకంటె కర్జనమేమి గలరు? ఆట నెర జర్పిన మా రాజమహేంద్రపుర సోదరులను మహాభాగ్యముగా భవించి యుచున్నాము.

స్వేయూ రంగము.

లాన్సుడోడుగారు పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో నొ సంగిన యువన్యాస శేషము క్రిత్రుగ్రాన దేశములుబలేరియా లో చేయమన్న కార్యములకు ప్రతికార్యముల నొనర్చుటకు అంగ్లసేయ వియోగింతుటకు ముము ప్రయత్నింప వలెను. కాని ఆపూర్ణము లెట్లుపరిచేయవలెనకు విషయముగూర్చి బాధుగ నింకను ఆలోచింపవలసి యున్నది.

ఇండియా పుట్టికు సర్వీసు కమిషను రిపోర్టు.

లండను ఆక్టోబరు 27:—హిందూదేశమున నననసర ము వర్ష కలగకుండు నిమిత్తము ప్రస్తుత మీ రిపోర్టును ప్రకటింపకుండుటయే సమంజసమని హిందూదేశపు దొరతనము వారితో నాలోచించి అంగ్ల దేశపు దొరతనమునా నిశ్చ యించి.

శత్రు చారులు

లండను, ఆక్టోబరు 26:— నేనుదయమున మరయొక శత్రుచారుని మరొకరో కాల్చి చంపి.

ఆంగ్ల జలాంతర్గాములు.

లండను ఆక్టోబరు 28:— ఆంగ్ల జలాంతర్గాములు బాల్విక సముద్రమున మునాయగు జర్మన వాసలను ముంచెను

వైనిక సమావేశము.

లండను ఆక్టోబరు 28:— ఇగ్నకుచేరమన్నంత యధిక ముగనివరకు ప్రజలెన్నడును నేలలో చేరలేదు. డెక్విప్రభువు గారి పరిశ్రమలన ముదిఫరితము గలిగినది గా నీ నిర్బంధనెని కర్తవ్యమును గూర్చియంతిగ్గమునా పట్టుబట్టరలసిన యువసర నుండదని డెయిలీ క్రొంకెల పత్రిక వాయినది

ప్రాన్ను

రిమ్మును మట్టి ముట్టుటకు విరోధులపన్నుగడలు.

లండను ఆక్టోబరు 27:— హిందు— ఆక్టోబరు ౧౯, ౨౦ తేదీలకు జర్మనీవారు గాంధీక వ్యక్తప్రయత్నము లకు రిమ్మును బట్టు గొడుట ముఖ్యోద్యేక్షయ. విడియూలోచనలు ఫలితమువో నీ వార్త కలన బాల్ఫూర్ రాష్ట్రములలో నను మాల భావము కలుగు నని జర్మనీ వారు దలంచిరి. లిబర్టీయను పత్రికకు మునెనమండి యొకవిలేఖ యిట్లు ప్రాయమున్నాకు ౧౯ తేదీ నాటికన్న 2౦ తేదీని జర్మనీవారు తీర్చబునన్నములకేరి శక్తువులు విషవాము పున పరిమితముగ ప్రయోగించి ఫింపుల పరితీప్రముగ బ్రియో గించినను ఫ్రెంచివారలుకనుకొల్పలము తీర్చుగముకొల్పి నిరి. తమనీనా వికాములు తింబోపదేయములగ తీగ దమలమెడి నప్పకేరి దంతులను దంతులు నాకనముజేయ బడెను. కిలోమీటరుకన్న తక్కువసాదవుల పుదేశముకును ఒక్క చలాలయవకు జెరిగె ౧౭౦౦ మంది జోగుములు బడి యుండెను. ప్రాంతీకపదముల పున్నాదేశము కాల్పాటుల పటాల మొకటి పూర్తిగ నాకనమునొండెను. రెండుదినముల లోను ౪౦౦౦౦ మంది శత్రువులు మదసిరిని ప్రెంచివారి యువ్యోగియులు లెగ్ననేసిరి. విషవాములు నుడికొందుటకై యువయోగింతుము మొగమును పులుచుగ్గన బరిచేయటలన ప్రెంచివారికి న్నప్పముగ నప్తముకలిగెను. ఆనెకు లగి: సానాము నొక్కరి. ఖరిజకాన్యకుల పటాల మొకటి తింవైరి జర్మనీవారు పటాలములు మూడుపడినకు ఒకయంకుళ మొకడు వెయకమవోమంప నిలచి రెండుగంటల కాలము పోరి. సహాయులు కమ్మపనికి వీలలో నది మంచిమాత్రమే మిగిలి నుండి. ఈదేనిదియు చాలమరు డగబచే నుటలన శత్రువులు నిద్రమును గ్రహించలేక కాయ

లండను అక్టోబరు 26 : — ఆ మేన్ బురుడను — మంత్రి వర్గమునకు ప్రతిపక్షమున వారందఱును బుకార్లుగా చేరి రేగిరి. జర్మనీ వాగ్దారి బర్లేయా నైస్యము కలియకుండునట్లు చేయుటకు గమేయానా నేనలను ననుకూర్చునని విప్లవ కారులనిరి. అట్లు చేయబోదో మంత్రివర్గము తొలగించెదమని చెనుకట్టియుత్తులగు ఫిలిష్సెస్ గారును జూసేఫ్ గారును వీర్రముగ నుపన్వసించిరి.

సూతన గ్రామకంఠావృద్ధి.

VII

గ్రామ పంచాయితీలను వేరొకటను నవగవన్న మెంటు వారిపైను ఆలోచించుచున్నామని ప్రాసీయూటింగ్. అయితే మెంటు గవన్న మెంటువా రిపంచాయితీలను 1914 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీనండి చేసి యున్నాడు. సోమరితనము లేని ప్రాసీయూటి సౌఖ్యదాతకములను, గ్రామప్రజలకు సౌఖ్యముకల్గ మర్యాదకు కేవలమి నున్నదనియు, ప్రతి గ్రామములోను అవసరమున పనులన్నియు గ్రామప్రజలే నేర చేస్తే మెడల, గ్రామముల సర్వనిధులు అభివృద్ధి కెందు ననియు, తక్కువ ఖర్చుపైన ఎక్కువ పనులు చేయించదగి యుండుననియు ప్రభాసహాయుచేతనే వారి కోరికలన్నియు నెఱవేర్చదగియుండునని యుచారివాన్ పర్ విశ్వేశ్వరస్వామిగారు నుడివరి. మనయూనియనులలోని మెంటులకు నిజాంకులహాజరగుట కిప్పు ఖలేనియాదకమున పరిశ్రమ. అయితే మెంటు లో నట్లు కాదు. యుగ్రు కేక విరుగు మెంటు ఒక కమిటీ నేర్పడి గ్రామభివృద్ధి నిమిత్తము పరిశ్రమలెను. 2000 వైర జగభాగలిగి యూనియన్ కే గ్రామములలోని ప్రజలు అటు కంటికిమిటి నే యొకదాని నే గ్రామము చేసినవలెను. అంతకుతక్కువైన గ్రామములవాని అటువంటి అటు గ్రామములు కలసి బాటుంటు కమిటీలనే గ్రామము చేయవలెను. ఇట్టికమిటీలు వంతుల మొదటి ఆయా గ్రామములలో నిజాంకులచే తయరెను. ఈకమిటీలు చేయవలసిన పనులెన్ని? గ్రామభివృద్ధి నిమిత్తము చేపాపరి శ్రమచేత తేలిఖర్చుకేయే చేయు కార్యములు. అంగా వీధులను తుడిపించుట, నూతన గ్రామ కంఠాభివృద్ధి సంబంధమైన పనులు, చిన్న చిన్న కోడలు నేముట, వాతకోడలుముక్కల మర ముట్టులు, కోడలపై మెచ్చు తగ్గులను సరంచుట, పల్లములను పూడ్చుట, వార్తాపత్రికలను ప్రజలకు చదివి వినిపించుట, మంచి యావశ్యకములనిమ్మట, బాటసారులకు తగినసౌఖ్యదాతక ములయిన కుటుంబములు, వ్యవసాయ సమీపదర్శకుల బోధించుట, నీటిబాధలను గవన్న మెంటు ఆఫీసర్లకు తెలియపఱచి అండుకు తగుసహాయములను పొందుట, మొదలగునవి అయి యున్నవి. ఈకమిటీలు చేయవలసిన కం డనక క క ము కను శేమనిన ద్రవ్య కృతముచేత జరిగించవలసిన కార్యములు అనగా మంచినీళ్ల నూతులు శ్రద్ధించుట కోడలకల్వర్తుల వంటె నలుకట్టించుట, వతనాందిరములు కట్టించుట సురక్షము కట్టించుట మొదలగునవి అయి యున్నవి. ఈ కార్యము లెవరుచేయించిన గవన్న మెంటు వారు వాటికి అయ్యే ఖర్చులూ నగము సామ్యు నిమ్మట ఉత్తరపుల నిచ్చి. ప్రతి సంవత్సరము టులో రెండు లక్షల రూపాయలు ఈ కార్యములకు ఖర్చు చేయుట కేగ్నాటు చేసి యున్నారు. ఈ రెండు లక్షలను డిస్ట్రిబ్యు బోధువారు తామును పన్నుల క్రింద ఖర్చు పెట్టునది యు, మూలము బిల్లింగులు కట్టుటకై నివ్యాభావన ఖర్చు పెట్టునదియు, గవన్న మెంటు వారు యిన్ఫ్రామెంట్ పనుల నిమిత్తము ఖర్చు పెట్టునదియు కాక అలామదా సామ్యు అయి యున్నది. ప్రతి పంచాయితీ వారును, ఇట్టి పనుల యొక్క రిప్టు కోక గారి నుంచవలెను. ప్రభుత్వము జరిగించు పనుల అభివృద్ధి తెలుప గలంచుటకు, యించి రాబోవు రి సంవత్సరములలో యే యే పనుల పనులకు చేయించ వలసి యున్నదనియు ఈ రిప్టులో పగుట ఎరుగు రిమాన్యులు వ్రాయవలసి యున్నది. ఈ పనులకు ఎంత సామ్యు గ్రామ ప్రజలు చందాగ నిచ్చి యుండినో, ఎంత ఖర్చుపడినదో, ఎంత ఎంత నిల్వ యున్నదో లోనకు రిప్టికలకు లెక్కలను కూడ ఈ పంచాయితీవారు ఉంచవలెను. ఈలెక్కలు తనాళిల్లా ఆయా గ్రామములకు వెల్లిపర్చుట క్రమముగ తగ్గియు చేయవలెను. ఈసంగతులన్నియు సుప్రముగ కందటికి తెలియనటుల కన్నడ భాషలో చిన్న చిన్న పుస్తకముల నమ్మచేయించి ఉచితముగ కందటికి పంచిపెట్టుటకు తగు నేర్పాటులు చేయబడియున్నవి. గ్రామపంచాయితీవారు చేయించు ఈపనులన్నియు గవన్న మెంటుడి వార్త మెంటులవారి పలహోలకు అవసరమయింపుట పుచ్చుకొనుటకు వారు ఇచ్చుచును తగిన ఏర్పాటులు కూడ చేయుచు యున్నది. ఇట్టి ప్రజోపకారకార్యముల కేలు పంచాయితీ మెంటులకును, ఇతర పెద్దపనులకును సంవత్సరములకోక సారి జిల్లాకలెక్టర్ల దగ్గరనుచేసి ఈవిధప్రకారము మర్యాద నర్పి కట్ట నొసగుచును. ఈ రిప్టికెట్టుల పొందుటకు అప్పులు ఎవరనిన (1) అయిదు గ్రామములలో గ్రామపాత కాలము, వతనాందిరములు, పుస్తకగ్రామగ్రామముల ఉంచి వానిని ప్రతి సంవత్సరములో ఎంచువారు. (2) ఇతరము గ్రామము

లలో గ్రామభివృద్ధి కేవలమే యును వైరవేర్చుచున్న గ్రామములలో పనులకు శ్రద్ధతో చేయించుట. (3) గ్రామభివృద్ధి సంబంధ ములకు పనులకు వెయ్యురూపాయల చందాధాని లోను చేరవారు. (4) గ్రామములో 5000 క్ల పనులనును, గ్రామములకు నూ, పుస్తకలలోను మెంటులకు ప్రభాసహాయ సాను కార్యముచేసినవారు. (5) వీరు కర్మసానుకర్మకుల నేర్పాటు చేసినవారును వరస పాత్రకు నేర్పాటు చేసిన వారును, వీరవ్యవసాయ వార్తను ముమ్మక జీవనాకమున వృత్తులను నేర్పించినవారు (6) సౌఖ్యకరమున మంచి ముద్దల కట్టించినవారు ముని గ్రామముల కట్టించిన వారును, అందుకు ప్రోత్సాహము చేసినవారు. గ్రామభివృద్ధి విషయము ఈ విధం పరమాధికర కోన్నియూనూడ కందటికి ప్రయోజనచేసి యున్నాడు. (1) ప్రతివారను రి లగా యితు రి గుంటలరకు వారివారి పనులలో తప్పక పాడేవరలె వుచు, వైర ఎవరు వారి ముదలకు ముక్క సోమనకు సో ముర తనము లేక విధించి మెంటు పాడేవరలెచు. (2) వీరవ్యవసాయ వార్తలకు కర్మసానుకు గా ముమ్మక వృత్తిలూడ నేర్చి కొనవలెను అంగరస కత్ర పను యులలో అనగా కర్మసాను బాధులేని కాలములలో జీవనాకములకు తట్టించినవారు. (3) ప్రతి వారను మొగ గారు వారి ఆదేశానుసారము నిల్వలగాని పెద్ద కార్యములకు వరువులను గ్రామములకు చానినత విద్య నేర్చుకొనవలెను, చేతికలము నేర్చుకొనవలెను. (4) ప్రతి గ్రామము ముఖపాత్రయులకు కాలసిన సామ్యు గా పదార్థములు గాని నిల్వ చేయవలెను పక్కాబిల్లిం గులు కట్టవలెను, (5) ఏపరిచేసినర మాటనమ్మకము కలిగి ముండలలెనియు అనగా ప్రజల నమ్మకమును పూర్తిగా సంపాదించవలెను అనగా మామము చేయకూడదనియు, (6) ప్రతివారను వారివారి ఆదేశములకు మించి ఖర్చులు చేయకూడదనియు నివారించి కార్యములలో సామ్యములంత కిప్పుల ఖర్చులు చేయుచుండవలె నియు, యునులు చేయ కూడదనియు, (7) సుఖాభివృద్ధి కార్యములలో వారివారికి యున్న కల్పములకు విశ్వాసులకు సోగ్నాటొని అందరు మెంటు చేపనించి కార్యర్యామాలు సానింపవలెనియు, (8) ఏత గాదాము కలిగిన గ్రామములలోనే అవసరమయిన మెడల పంచాయితీ నేర్పలనుచి పరిష్కారములు చేయ వలెనియు, (9) వాంఛనీయములకులె యుడక ఎక్కడ ఏకాగ్రములు జనపమున్నవో కరిపెట్టి వార్తాపత్రికలు క గ ము గా లు చ ము లు క ల క గా ని చదివిం చు కొని వినుటకునగాని బాధగ గహించి క్రమంచకట్టవము కలిగి యుండవలసిన దనియు, (10) ప్రతివారను నిత్యము స్నానముచేయుట, మంచి వస్త్రములు కట్టుట, శుభ్రముగ నుండుట వారివారియుద్దల శుభ్రముగ నుండుట లోనకు వనలను చేయుచుండవలెనియు, (11) లోనడకను సామ్య మయింపరకు ముఖములకి ప్రాగరలెగయు, సానోడ కపు చేరువుల పకువులను తోసూడవరయు క వాటికికేర ఏర్పాటు చేయవలెనియు నట్లు ఉచితకూడదనియు మర యే అకు భక కులకేయపనులకు చేయకూడదనియు (12) ఎత్తు ప్రదేశములపై ముచ్చు కట్టుకోవలెనియు యికివంట అంగములము ఇండ్ల సమీపములలో నుంచకూడదనియు, పల్లపులముల కత్తి పనిపముగా నిరసింపకూడదనియు, పకువులముల నిరసింపు విండ్లల సమీపములలో నుంచ కూడదనియు వాటి కూడ పరిశుభ్రముగ నుంచవలెనియు, పాడిమన్ను చల్లుమా ఉండవలెనియు, వాటి అగ్నివిమాన ములములము గోతులలో ఇట్టి వైరకు ఎరవుగ నుంచా గింపవలెనియు, (13) ఇండ్లముల ముగిరి నిల్వయుంచ కూడదనియు వైరకోట్టిలకు రిమమున్ను లేయెడల బక్క ట్లలో తిసి మారముగ వానిగింపవలెనియు, లోముల గుండులముల జీరకుండునటుల తగు ఏర్పాటుచే యు వలెనియు (14) ప్రతి చిన్న గ్రామములములకు వకపర్వారుల మారముగా వివిధముల మొక్కలు కత్తి ఉంచవకూడదనియు పెద్ద గ్రామములముల మెడల రెండుపర్వారుల కరకు ఉండ కూడదనియు, గోతులను మెడల పూడ్చవలసినదనియు, నీళ్ల తడి యుండకూడదనియు (15) క్రూర పనులకూడదనియు, మంచములముల పనులములను వలెనియు, గాలి మెతుకు లేని గమలముల పనులములను వలెనియు క్రింద గాని గోడలపైన గాని ఉమ్మి కేయకూడదనియు, (6) ఎమ్మగముల గలిగిన వ్యాక్తి నేను చేయుచుగొనవలె నియు, వైరపాద్యముల సభ యించి ఇండ్లను చరిగిగొనవలసినదియును, కలరానిచ్చిన వేడి పవాగులకు భుజించి వేసినట్లు ప్రాగరలెగయు, చలివ్యయము ప్రతివార ఆపరి విషయములకు లోకము లేకుండచేయ వలెనియు, అట్టివృద్ధి ఎలమ కొనుకొన ఉప గానించ వలె నియు

ఈ వృత్తులు మాన్యు మెంటు గవన్న మెంటువారు ప్రతి గ్రామములలోను అయిదు జరుపుచున్నాడు. ఇట్టి మన గవన్న మెంటు గానుకూడ అయిదు జరుపుట ముదిరను వెప్ప తిగి యున్నది. గవన్న మెంటులలో సంబంధములేకనే కూడ అయిదు జరుపుటకు అవకాశమునుచు వెప్పదగి యున్నది. గమక చనునకుండనకు ముప్రముఖములకు ఈ సంగతులను వారిగ వాగించి ఇట్టి ఏర్పాటులను ప్రతి గ్రామములలోను సామ్యములకులెరకు జరుపుటకు తగు ముక్కుములు చేయచు గాక. గవన్న మెంటు వారుకూడ ఈ ఏర్పాటులచేయుటకు సామ్యములంత కర్మలలో ప్రయత్నములు చేయుచు గాక.

క రాసు నానాలనుగొని భారతీయ కార్మికులయ: విదేశముల కంపులు.

ఈనెల 28 వ తేదీ రాతి బాంబాయిలో ఎంపైర్ వాట్కలాలలో భారతీయుల శ్రీమంతులను నెలకొల్పిమాడి ఎం. కే. గంధీ గా రివిమములనుగొని యొక గంధీ కోపస్వామిని కొనగి. సర్ ఇ బహంగంహింతుల్లా గారభ్యక్షుడ గహించి. ఉపస్వామి మారభిం గంధీ గారు లేమనికి సమ్యుల కరతాభ్యులు భవనముల ప్రతివ్యవించవేసిన. ఈ విషయము ప్రస్తుతమున చర్చించబడుచున్నది. భరతదేశము వార్తాపత్రికలలో వారు ఆదాయావ పిమ్మనను గాల్గ ఫిడీటీవలము లలోనివారల చేయుచున్నాడు. ఇ ప్రకు ఫిడీటీవలములలోని కరాసునిచ్చి భారతీయుల సౌఖ్యముల మెచ్చు గానుచున్నది. భారతీయులకి విషయము మొదల శ్రద్ధగలిగించుచు కీర్తిశేషులకు గోభిగితే ఈవృద్ధిచే తిసి చేయవలెని కొనుగొనిభిగిత గారు సామాన్యకాసునభగో నోతిగ్రామము నుపహాదిచి కంధీ కోప స్వామి మొదలించిరి. అనధికార సభ్యులవరకు గూడంగికూది. కాని ప్రతి వాని గ సభ్యు యధికములచే తిర్వాన మగికూంపవలెనీ. ఈ పనులనాకముల విధానము చట్టసామ్యముడి తొల గింపవలెని దయ్యోమగు రాపత్రికనిగిత రెండు తలంచిన శ్రీరాద్ధింకి పత్రికలనుచే పుంపింప మిత్తులు చియిల్లులు అను కనిపించులు వ్రాసి రిపోర్టులు పత్రికల మెంపి. వీరద్దలకు రెండు పెర్కగ్రామముల వ్రాసి. ఎల్లవారు వా పెర్కగ్రామములనుసాకల్యముగ చనునవారు. కాని ఈవిషయము పూర్తిగా తెలియగోనవారు వీరిని చరువుల ముఖ్యము. కొన్నిమనులు జరుపబడుటచే నీవృద్ధి యావలసిన పులేనని వారిద్దరు వ్రాసిరి. కాని అమరతులజరుపబడుట సామ్యము ఫిడీటీవల గమనా ముచ్చుచుచివులకు పువాండ్ల) నీ వృద్ధిమెం పువులకు సానిగింపవలెనీ వీర కల్పయభి వ్రాయమెట్లు వీర వ్రాతింపనల కనబడదు. వీర మాపిన లోపములు జగ్గిరితముల వీరు కొత్తగామాపిన జేమి యును తీ. 4) సురత్సములక్రిత ముగ్గడేయును వొక వా ర్మిక సంఘము వారి భిగోపూర్వము గానుడ క్రి న్నీవనా ర్మము కొందరి సంపర వారోక గ్రంథముల ప)కట్టింది. ఈదేశములండి ప్రిజలనెల్లు మారపుచ్చి కరాసుల వ్రాయించి తినుకొని వెళ్లుచున్నాకో ఆనిరమములు వ్రాయంథున వాపురములేవండ వివరంపడింది. ఇట్టి పువాండ్ల) నీ వలచేసి పట్టుటకు అధింకే కలులవానిగొనవలె నీదేశమున విషయించి యున్నాడు. అట్లు పంపవలెన పత్రికల)నానికె అమోజుట్టుకు అధింకే కలులవాని 25 ల నిచ్చెనల. 1917 వ సంవత్సరమున 500 మంది కూలీలు పుచేసి 17 కురిం పువరి. వారు ఢిల్లీ పట్టుకునుకు దర్శియాలలను గానింది.

పంజాబు లెప్ట నెంటు గవన్న గారి ప్రకారము: లెప్ట నెంటు గవన్న గారు వానారు సంస్థానము కిటీరల లెప్ట. సంస్థానాధిపతులకు సర్ అమర్కేషు బహదూరు గారు విందుచేసి ఇటుల ప్రకాశించి లెప్ట నెంటు గవన్న గారి క్షితిగతులను వారు గా గమించి సకాలముననే పరిచేయుటచే ఆంగ్ల ప్రభుత్వ ప్రతికూలములకు పట్ల యదిరకాలముననే సం పూర్తిగ వాకకలు చేయగలిగి. భక్య పరిచాలన మొనర్చు చున్న ప్రభుత్వము వారి కార్యములకు సాగరంధచేయుటచే క్షుద్ధులకుల వంకల్పము. ఈ రాష్ట్రమున రాజ ప్రోహము మున్నగు నగజ కభాగములు గల వార్యలకు కేసేతీర. వీ రందరును సంపూర్ణ రాజ భక్తి వరకులై సుగ్రామముల విజ యము గలుగుటకు క్షి రుచకలే రంప పుచేయుచున్నాడు. నమాను రాజా గారియుల నువరగా లెప్ట నెంటు గవన్న గారు రాజా గారిని ముదిరితిని కొనయూడి.

THE GREAT WAR.

Envelopment of Rheims: German Object Foiled.

FALL OF ILLUXT: PRODIGIOUS WASTE OF AMMUNITION.

Serbia's Superhuman Efforts: Appeal for Immediate Help.

FRENCH CABINET RESIGNS: NAMES OF NEW MINISTERS ANNOUNCED.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

MR. CHAMBALAIN AND CIVIL SERVANTS

LONDON, October 28.
Mr Austen Chamberlain on the 26th received at the India Office fifty newly appointed Indian Officials including thirty Civil Servants. He said he did not doubt that they would have preferred active service. Some who had accepted Commissions had been permitted to retain them and one had already been killed. A few others had been allowed to join the Territorials in India but the Government was obliged to retain the services of the bulk for India. They would find their duties in India wider and responsibilities heavier than if they had joined the Home Civil Service. Nothing was more glorious in the whole history of the Empire than the high tradition of the Indian Services which demanded an unflinching sense of duty, unwearied industry and continued readiness to sacrifice all selfish consideration to work. It was not merely work done that counted but the manner of doing it. He urged men of British Race to remember that their national reputation was in their keeping. They were going to India at a time when the interest and sympathy of the whole Empire for India had quickened and when India was feeling her way in the development of those institutions with which we had gifted her. They would have more and more to persuade where their predecessors had been able to command and their authority would greatly depend upon their personal influence.

Unprecedented Recruiting.

LONDON, October 28.
Reports from everywhere show that the present boom in recruiting is unexampled since the beginning of the war. The "Daily Chronicle" remarks that the success of Lord Derby's scheme promises to be so marked that conscription is not likely to be a bone of contention in the Cabinet.

An Enemy Merchantman Sunk.

LONDON, October 28.
A British Warship in the Hansa Bay sank a ship supposed to be carrying arms and ammunition for Germans.

Position in Africa.

LONDON, October 28.
Mr. Bonar Law said that Government was giving very careful attention to the position in East Africa but it was undesirable to make any statement at present. He informed Mr. Cathcart Watson that it was possible that a considerable number of German native troops were just over the frontier in the neighbourhood of Kismajaro but they had not penetrated to any distance.

Sir B. Mahon Commanding Serbian Expeditionary Force.

LONDON, October 28.
In the House of Commons Mr. Fennant announced that Lieutenant-General Sir Byron Mahon was commanding the British Forces in Serbia with orders to co-operate with our French Allies.

No Peace Negotiations.

Mr. Lloyd George's Emphatic Statement.

LONDON, October 28.
At question time in the House of Commons to-day Mr. Lloyd George said emphatically that no negotiations whatever had been or were being carried on between London and Berlin with a view to an early peace. Mr. Asquith's words at Guildhall still held good (cheers). We would not think of entering into any peace negotiations except in accordance with agreement with our allies.

A Cruiser Becomes a Total Wreck.

LONDON, October 28.
The Press Bureau announces that the Cruiser "Argyll" grounded to-day on the east coast of Scotland and owing to bad weather prevailing it is feared she may be a total wreck. All officers and crew have been saved.

British Fleets in Dardanelles.

LONDON, October 28.
Giving a lecture at the Queen's Hall Mr. Ashmead Bartlett said that no performance in the World's history had been more remarkable than the manner in which the British got ashore at the Dardanelles and held on. Nothing but superlativeness of the troops prevented disaster in early days.

Sir James French's Report.

LONDON, October 28.
A communique from Field Marshal Sir John French says—Since October 24th the situation on our front has been unchanged. There has been mining activity on

both sides, but the results have been unimportant. The enemy's artillery has been active east of Ypres south of La Basse canal. Our reply to it was most effective. Our airmen brought down two German aeroplanes yesterday. One fell in our lines, the other behind the enemy's front trenches.

Another spy was shot this morning.

A Bye-election.

LONDON, October 29.
Brigadier General H C. Lowther has been returned unopposed for Appleby division of Westmoreland in succession to Sir L. Sanderson.

Serbian Appeal to Friends in England

LONDON, October 28.
The Serbian Premier has telegraphed to a friend in England—"Serbia is making superhuman efforts to defend her existence. For the Austrians, Germans and Bulgarians have condemned her to death. Despite the heroism of our soldiers, our resistance cannot be maintained indefinitely. We appeal to the friends of Serbia in England to do everything to ensure that British troops reach us as soon as possible."

Reduction of the Cabinet.

LONDON, October 28.
In the House of Lords, Lord Curzon mentioned that Mr. Asquith was considering the question of a smaller Cabinet.

The "Daily Chronicle" says there is reason to believe that Mr. Asquith is contemplating the reduction of the Cabinet to ten members. Eight of these are certain to be Mr. Asquith, Sir Edward Grey, Mr. Balfour, Lord Kitchener, Mr. Lloyd George, Mr. Chamberlain, Mr. McKenna and Mr. Bonar Law.

FRANCE.

The French Ministry. Changes Anticipated.

LAHORE, October 28.
LONDON, October 27th. The "Times" Paris correspondent anticipates changes in the Ministry, providing a successor to M. Delcasse. The "Matin" believes the Ministry will be entirely reorganised by to-morrow—"C" and "M. Gazette's" cables.

The French Cabinet.

LONDON, October 28.
PARIS—The Cabinet has resigned. The New Ministry will probably include M. Briand as Premier and Foreign Minister, General Gallieni, Minister of War, Admiral Lacaze, Minister of Marine and M. Viviani, Minister of Justice. Other Ex-Ministers will probably retain their portfolios.

French Cruiser on Albanian Coast.

LONDON, October 28.
A French Cruiser has arrived at Santi Quaranta on the coast of Albania. The Officers have landed and inspected the harbour and buildings.

Five More Civilians Shot.

LONDON, October 28.
AMSTERDAM.—A telegram from Liege says that Germans have shot five more civilians.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, October 28.
PARIS—The communique says that there was only patrol reconnoitring engagements in all of which the advantage was with us.

No Intention of Attacking Allied Troops. Greek Minister's Assurance

LONDON, October 28.
PARIS—The Greek Minister has assured the French Foreign Minister that the Greek Government has no intention of committing any hostile act towards the French or the British troops in spite of the reports industriously promulgated by the German Press.

A French Communique.

LONDON, October 28.
PARIS—The communique says that the French troops exploded a series of powerful mines near Arras and Lille road southeast of Neuvillevaast wrecking German trenches and entanglements. The French infantry thereupon dashed to attack and occupied the craters which they held despite very violent bombardment and several counter-attacks by Germans who lost heavily. The French artillery likewise seriously damaged the enemy lines west of Soissons. The Germans renewed their attacks east of Rheims under the cover of a cloud of gas. The French were prepared and smashed the German onslaught everywhere.

TELEGRAMS.

Ford Cars. Boycotted by French Motor Dealers.

LAHORE, October 29.
LONDON, October 26th.—An "Exchange" telegram from Paris says that, owing to Mr. Ford's opposition to the Anglo-French loan, the Syndicate of the French motor dealers are asking their customers not to order Ford cars—"C. and M. Gazette's" cable.

The Fighting in Givenchy-Vimy Front. Most Sanguinary.

LAHORE, October 28.
LONDON, October 27th.—The "Central News" Amsterdam correspondent quotes a correspondent in Northern France, who says the struggle on the front Givenchy over the Vimy heights southward towards Arras was of the most sanguinary description. Over 5,000 were buried in 21 days, and in addition 1,000 Germans perished and their bodies were not found. The Germans in that part of the front were Landwehr and Marines, who not unfrequently lost connection with their sections. The enemy's positions are continually bombarded from the heights of Vimy—"C. and M. Gazette's" cable.

To Envelop Rheims. AMBITIOUS OBJECT OF RECENT GERMAN OFFENSIVE.

Plan to Impress the Balkans.

LONDON, October 28.
PARIS—The object of the unsuccessful German attacks of October 19th and 20th was to capture Rheims by envelopment. If the plan succeeded the Germans expected the news to produce a decisive effect in the Balkans. Writing from Champagne a correspondent of the "Liberte" says.—The attempt on the 20th was more vigorous than that on the 19th, but, despite the enemy's use of enormous quantities of suffocating gas and tremendous shell-fire, the French gave the German infantry a warm reception. Although the attackers hurled themselves against the wire entanglements, whole columns were mown down. Sixteen hundred bodies belonging to one regiment lay along less than a kilometre of ground. A regiment of Prussian infantry was completely wiped out west of Frenay. French officers estimated that the Germans lost 40,000 men in two days. The French losses were slight owing to the efficacy of the gas masks. Among numerous gallant deeds the case is mentioned of a company composed of miners who withstood for two hours an assault by three German battalions and did not yield an inch. Only ten men were left when reinforcements arrived. These ten were so active that the enemy did not guess the truth.

RUSSIA.

Rumanian Government demanded to mobilise.

LONDON, October 26.
AMSTERDAM.—An anti-Government demonstration held in Bucharest demanded mobilisation in Rumania and immediate action to prevent a junction of Germans, Bulgarians and Hungarians. Ex-ministers Filipescu and Jonescu delivered stirring addresses, in which they declared that they would overthrow the Government.

Russians Successfully Assuming Offensive.

LONDON, October 28.
PETROGRAD.—It is officially announced that the British submarines in the Baltic have sunk four more German steamers. The Russians are still repulsing German attacks especially near Riga. The Russians are taking advantage of the opportunities of outflanking the Germans and sometimes they successfully assume the offensive.

The Loss of Illuxt. Enemy's Progress Checked.

LAHORE, October 28.
LONDON, October 28th.—A Russian communique admits the loss of Illuxt and adds that afterwards the Germans endeavoured to develop an offensive, but were stopped on the borders of the forest. The enemy's attempts to progress eastward of the village of Pashuma due south of Illuxt were repulsed—"C. and M. Gazette's" cable.

THE ATTACK ON RIGA

Enormous German Expenditure of Ammunitions.

Harrying the Enemy in Pipet Marshes.

LONDON, October 27.
The "Russky Invalid," the organ of the Russian General Staff, says that Riga is being attacked directly from ten miles south. The Germans practically blow Illuxt to pieces in the course of a two months' effort to capture it. The expenditure of ammunition was so great that the German field railway was unable alone to bring replenishments, and hundreds of pacific citizens were forced to carry supplies. The enemy is being terribly harried in the Pipet marshes. The Russians owing to their familiarity with the ground are frequently able to penetrate to the enemy's rear and inflict serious losses and damage.

The Austrians here are deserting in such numbers that an Army Order has been issued under which the property of deserters will be divided among their comrades remaining, and the children of the deserters will be refused at State Schools.

SERBIA.

Serbians Advancing on Istib.

ATHENS, October 28.
It is reported from Serbian sources that the Serbians after recapturing Kupruter are now advancing on Istib.

TELEGRAMS.

The Struggle for Dvinsk.
Effect of the Wounded in the Campaign.

LONDON, October 28.
A telegram from Petrograd says the occupation of Illuxt ten miles north-west of Dvinsk may be expected to presage fierce fighting. An extensive forest zone lies between Illuxt and Dvinsk with defensive potentialities of which the Russians will not fail to take the fullest advantage. The advent of early winter cannot fail to influence the operations. Snow has been falling for three days, and the roads are frozen so hard that there is no foothold. The conditions are thus worse than in the rainy season.

ITALY.

Fierce Fighting on the Carso Plateau.

ROME, October 28.
The Communique says that the Italians carried the enemy fort on the slopes of Coldilana. They found trenches choked with corpses. The Austrians in the Montinero region attempted a night-attack with big forces. The Italians allowed them to approach a short distance and then poured into them a hail of lead mowing down the enemy. Fierce artillery duel continues on the Carso Plateau. The Italians have rushed some trenches.

The Air-Raids on Venice.
Condemned by the Pope.

LAHORE, October 28.
LONDON October 26th.—The "Tribune" states that the Pope has written to the Patriarch of Venice concerning the air raids, which he describes as useless acts of barbarism.—("C. and M. Gazette's" cable).

AFRICA.

Belgian Success in Africa.

LONDON, October 28.
HAVRE.—The Belgian official news from Africa announces that on September 11th near the Ruzizi Delta and on October 29th (query September) near Envingi lively engagements occurred between the Germans and the Belgians. The Germans lost heavily and were forced to flee. The Belgians captured machine guns, rifles, munitions and considerable material.

GREECE.

Greece and the Greco-Serbian Treaty.
The King on the Government's Attitude.

LONDON, October 28.
NEW YORK.—In an interview with the Athens correspondent of the Associated Press concerning the Greek reply to the appeals of Serbia for the fulfilment of the terms of the Greco-Serbian treaty, the King of Greece said that Greece was merely loosening the sword in the scabbard. She menaced no one, but could not permit that events should constitute a menace to the integrity of the nation or the freedom of the Greek people. It was his duty to preserve the country from the danger of destruction through becoming involved in a general European conflict, and he would do this at all hazards if it were possible.

BULGARIA.

Depression in Bulgaria.
German Promises Again Miscarry.

LONDON, October 27.
Reuter has received advices from an authentic source in Sofia which show that the Bulgarians have already given signs of much depression and disappointment. The arrival of numerous wounded and the unexpectedly desperate resistance by the Serbians have created despondency. The Germans told the people that the campaign would be over by the middle of November, and now the Bulgarians have realised that the German plans have miscarried. German officers say that it is foolish to expect a quick result and the people must expect a year of war.

Bulgarian Front Bombarded.

LONDON, October 28.
BUKHAREST.—The Russian Fleet yesterday again bombarded Varna and Burgas for seven hours doing important damage.

GERMANY.

How the 'Prinz Adalbert' was Sunk.

LONDON, October 28.
An American correspondent in Berlin says that the cruiser "Prinz Adalbert" was steaming in day time in Hazy weather when two torpedoes struck almost simultaneously. The cruiser seemed to go into air by internal explosion and disappeared beneath the sea like a piece of iron. The survivors say they saw the backs of two torpedoes almost parallel whence it is assumed that it was an English submarine equipped with the new double tube system.

Austrian Ship Sunk.

LONDON October 28.
It is reported that an allied submarine has sunk an Austrian merchantman flying the Turkish flag and conveying provisions and munitions to Gallipoli.

GERMAN PEACE SCHEME.

LONDON, October 26.
MADRID. The newspapers publish a telegram from Rome stating that Prince Camporeale Brother-in-law of Prince Buelow, has announced that Prince Buelow will shortly submit to the King of Spain and the President of the United States a scheme indicating the lines on which Germany is disposed to discuss the terms of peace.

AUSTRALIA.

Australian Cabinet Changes.

LONDON, October 28.
MELBOURNE.—Mr. Hughes combines the offices of Premier and the Attorney-General, and Mr. Pearce is Minister of Defence.

UNITED STATES.

A typhoon.

LONDON, October 28.
NEW YORK.—A message from Manila says that a typhoon has swept over southern Luzon. Two hundred persons have been killed and eight hundred injured. There has been heavy damage to the hemp and rice crops.

SWEDEN.

A New Explosive.

Discovered by a Swedish Engineer.

LAHORE, October 29.
LONDON, October 26th.—It is reported from Christiania that a Swedish Engineer there has discovered an explosive, mainly ammonium nitrate, with a bursting power of 25 percent. over other explosives. It is adapted to shells.—("C. and M. Gazette" cable).

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 28.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

LONDON, October 27th.—An Official despatch from Athens announces that the Servians recaptured Veles (Kupfulu) after terrific fighting. The Austrian report that their forces are advancing eastward from Visegrad and on the north-west have cleared the town of Valevo.

The French report the capture of a German trench north-east of Massiges.

The Russians report a repulse of German attacks both in the Riga and Dvinsk regions and the recapture of villages elsewhere. They also repulsed three attacks in the Galician border.

The Italian offensive continues. More points have been occupied in the Ladro Valley, and intense artillery action is in progress in the Isonzo front.

Lord Landowne in the House of Lords said that the position of the Germanic powers in September was: On the West there was no progress; on the Russian front their progress was seriously checked; on the Italian front, the Italians were pressing their offensive; and in Mesopotamia the British were successful. The German powers therefore sought a new direction in which to seek a decision determined to push through Bulgaria threatening our forces at Gallipoli and Egypt. Bulgaria joined Germany, Serbia appealed to us for help, Greece was bound to Serbia geographically and by common interests and under obligations of treaty and at the instance of Mr. Venizelos we undertook to provide a force to enable Greece to fulfil her treaty obligations to Serbia. In compliance with that twofold appeal we sent all available troops to Salonika. The French also despatched a force but the Greek Government changed their attitude and decided that their treaty engagements with Serbia did not require them to go to the rescue. It is highly improbable that the army can long withstand the Austro-German attack and the stab in the back from Bulgaria. The further French and British reinforcements arriving in the Mediterranean will be used for checking the movements of the Germanic powers across Bulgaria but the precise mode will be left for further careful examination.

Sir John Woodroffe.
Appointed Acting Chief Justice.

SIMLA, October 28.
Under Section 7 of the Indian High Courts Act 1861 (24 and 25 Vict Cap 104) the Governor-General-in-Council has appointed the Hon'ble Sir John Woodroffe Kt. Barrister-At-Law to perform the duties of Chief Justice of the Calcutta High Court with effect from the 13th November 1915 until Sir Lancelot Sanderson, Kt. Barrister-At-Law assumes charge of that office or until further orders.

A Raid by the Tribesmen of Dir.
Attacked by Our Troops and Driven Back.

SIMLA, October 28.
On the morning of the 27th October (yesterday) the troops at Chakdarrah moved northwards into Adinzai tract and engaged a force of two thousand to three thousand Bajouris, who had entered that tract the previous evening with a view to stirring up trouble amongst the tribesmen of Dir and Upper Swat. The enemy was attacked and heavily shelled and driven back towards Katgala. The return of the troops to Chakdarrah was not followed up. Our casualties were one killed and three wounded of the Indian ranks. The enemy's casualties are not yet known, but are believed to have been considerable.

No Tribal Raids.

SIMLA, October 29.
No further details have been received of the fighting in Chakdara but it is understood that tribesmen have been given severe handling which will create good impression along the frontier. A noteworthy feature during the past months has been the falling off in tribal raids.

CALCUTTA.

Lord Carmichael visits the Scene of Outrage.

CALCUTTA, October 28.
This morning Lord Carmichael accompanied by the Commissioner of Police and the Deputy

Commissioners visited the scene of the outrage in Musjidbari Street, where Sub-Inspector Girindranath Banerjee of the special Branch of C. I. D., was shot dead the other day. His Excellency inspected the room in the ground floor where the outrage was committed.

An Irishman's Death.

CALCUTTA, October 28.
An Irishman named Patrick Dunn, living in Collin Lane, was admitted into the Presidency General Hospital on the 20th ultimo as a result, it was alleged, of being assaulted by two European youths. Mr. Dunn died last evening. The Post-mortem examination held this morning disclosed the fact that death was due to natural causes. The two accused persons were accordingly discharged to-day.

Foot and Mouth Diseases.

CALCUTTA, October 28.
A Kalimpong message states that foot and mouth disease has broken out in an epidemic form among the drought animals employed in cart traffic on the Siliguri-Kalimpong road and other roads in the villages of this district. Prices of all imported commodities have risen high.

Bolpur Dacoity.

Miscreants Arrested.

CALCUTTA, October 28.
A gang of ten persons have been sent up for trial by the Police of Bolpur Thana, in the Birbhum District, for having, as alleged, committed dacoity some time in the middle of September in the House of a well-to-do farmer of the village of Kuchlia, under the jurisdiction of the said Thana. The dacoits entered the house at midnight by forcing the front door and one of them sat upon the chest of the farmer's son and gagged him whilst the other belaboured the other members of the house with lathies for showing them the place where money had been concealed. They however failed in their attempt and eventually made good their escape with about a hundred rupees. The Police being informed, instantly came to the scene and instituted a vigorous enquiry as a result of which the alleged miscreants have been arrested.

Famine in Bankura.

CALCUTTA, October 29.
In consequence of famine in Bankura District some 1,500 Bankura coolies arrived at Asansole recently. They are going to Assam to find work there as coolies.

A Cluster of Wells Discovered.

CALCUTTA, October 28.
A few days ago during the excavation of a large building in the southern part of Calcutta a cluster of wells 6 in number all within about 6 feet of each other were found. The architect now in this connection states that these wells from the nature of their construction are estimated to be about 200 years old. They were for the most part filled with solidly compressed and decayed vegetable matter the opening out of which gave every man engaged a severe attack of fever.

Sir Sankaran Nair.
Arrival in Calcutta.

CALCUTTA, October 29.
Sir Sankaran Nair, Education Member Designate with Lady Nair and family arrived at Calcutta this morning and was accorded a hearty reception at the Station. An A. D. C., from the Government House with a motor car was present at the Station to receive him. A large number of Indians including Messrs. Bhupendra Nath Basu, Satyananda Bose and a knot of Madrasites were on the platform. Sir Sankaran Nair shook hands with the gentlemen present. Lady Nair and family drove in a motor car to Bhupendra Nath Basu's place and Sir Sankaran Nair and Bhupendra Nath Basu drove away in a carriage to the same place where Sir Sankaran Nair will be the guest.

Sir Sankaran Nair will call on the Governor of Bengal at the Government House. Sir Sankaran Nair will leave for Delhi to-morrow evening.

UNITE) PROVINCES.

Application for Transfer Rejected.

ALLAHABAD, October 28.
At the Allahabad High Court this morning Mr. Justice Tudball, passed orders on the application for transfer of B. C. Mukerji in the Senares case, rejecting the application for transfer on the ground that there was absolutely no basis for it. His Lordship commented strongly on the matter and said:—"The Joint Magistrate acted very fairly, and the mind which asked for transfer on the grounds alleged was a mind that could not be considered an honest mind."

For Defence in Murder Cases.

ALLAHABAD, October 28.
The Chief Justice of the Allahabad High Court has passed orders that in the cases coming up before the Court where the appellant has been sentenced to death and is a pauper and unable to engage a Counsel or Vakil, the service of a gentleman should be engaged at the Government expense to appear for such persons. The fee offered is Rs. 50 per diem and some practitioners have been retained to appear for some prisoners. It is expected this rule will also be adopted in the District Court.

The Moslem University Question.

ALLAHABAD, October 28.
The decision of the Moslem University Association of 15th instant is to go to the Foundation Committee of the meeting of which no date is yet fixed, but the Delhi Provincial branch has addressed a protest to the President the Raja of Mahmoodabad, not to hold the meeting of the Foundation Committee before the end of the war.

Sir James Meston's Father's Death.

ALLAHABAD, October 29.
News was received here yesterday of the death of the father of Sir James Meston.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

Aryan Brotherhood Conference.

Resolutions to be Submitted.

BOMBAY, October 29.

The following are the resolutions to be submitted before the Aryan Brotherhood Conference to be held at Bombay on the 7th November:—

This Conference affirms its conviction that the time is come to carry on a sustained and organized effort to educate the Hindu community as to the numerous disruptive and disintegrating evils, which have violated its original homogeneous character and sapped the bonds of unity and brotherhood so as to check all healthy growth and progress and to take definite practical steps to remove those evils and ensure the onward march of the people of this country in the race of the advancing nations of the civilized world.

2. That this Conference affirms its conviction that the numerous distinctions and differences of caste and ideas of superiority and inferiority based on mere birth and irrespective of merit in vogue in the community at the present time offend against the right foundations of religion and society and are responsible for the evils, which have weakened the growth of the community in all material directions and checked grievously the spirit of union, of progress and of enterprise.

3. That this Conference while it notes with satisfaction the special efforts put forth by many castes of the Hindu Community for their own progress and amelioration regrets the tendency sometimes evinced to proceed on the lines of narrowness and sectional interest cannot but be prejudicial to the unity and progress and the welfare of the Community at large.

4. That this Conference strongly recommends that the subversion and promotion of the general interests of the Hindu Community should be the prime aim and object of every conference of the Hindus whatever the particular caste, creed or section they represent and that no scope should be allowed for any distinction of this kind in any educational or humanitarian institutions like schools, colleges, orphanages, hospitals or other institutions which Hindu charity and public spirit may call into existence.

5. That this Conference is of opinion that the differences and distinctions of caste in vogue in the Hindu Community greatly retard the even and sustained progress of education among the people.

6. That the differences and distinctions of caste in vogue in the Hindu Community hamper the physical and moral development and evolution of the nation on lines calculated to bring it in harmony with modern progress and international harmony and that they are a great drawback to a healthy and happy life and living of the people.

7. That the differences and distinctions of caste in vogue in this country interfere in many ways with the industrial and economic development of the country.

8. That the differences of caste in vogue in this country are a great obstacle to its political progress, in as much as they retard a proper understanding between the State and the people and the various sections of the people themselves prevent the even growth of feelings of unity and robust patriotism amongst them, and present obstacles to the rendering of that full help in matters civil as well as military which the State has a right to expect from us and it should be our duty and privilege to offer to the State.

9. That this Conference desires to put on record its emphatic opinion that the progress of the community depends essentially on the elevation and education and enlightenment of its womanhood and that the differences and distinctions of caste in vogue in this country are in no small measure responsible for the obstructions to the free evolution and usefulness of the women of the country.

10. That this Conference recommends it as a duty of the highest importance that persons holding any definite views regarding caste of whatever shade they are, should live a life fully consistent with their convictions though tolerant and respectful to persons holding opposite views on the subject.

11. (a) That this Conference is of opinion that marriages between Hindus of different castes are in conformity with ancient Hindu usage and are according to binding shastras and religious authorities and that the legal and other obstacles that lie in their way are detrimental to the natural development of the community.

(b) That this Conference recommends strongly the removal of these bars and impediments and in particular begs to represent to the Legislature the necessity of passing a legislative measure to remove all doubt regarding the validity of marriages among Hindus irrespective of the castes or sub-castes to which they belong.

(c) That this Conference approves of the Bill drafted by the Aryan Brotherhood and submitted to the Legislative Department of the Government of India on the 11th August 1913.

Statement of Objects and Reasons.

There is a wide-spread desire amongst Hindus for some effective measure which will enable marriages to be contracted amongst parties belonging to different castes or sub-castes without any risk of their validity or the legitimacy of the offspring of such marriages being called in question in a Court of Law. At present the only way in which they can accomplish this is to proceed under the Civil Marriage Act of 1872, but it requires a declaration from the parties that they do not profess faith in any of the religions known in India. This negation of faith is opposed to the dictates of the conscience of those who wish to continue Hindus and with reason believe that intercaste marriages were freely allowed in past times and are not opposed to the precepts of their religion.

This Conference appeals to the different castes to give liberty to their castemen to have inter-dining and inter-marriage relations with at least such castes and castemen as are closely allied to theirs and gradually to extend the sphere of such relations as this Conference wishes to impress upon individual members of caste the necessity for adopting to the economic and other conditions of the age.

This Conference recommends to the Seths, Patels, Punks and leading persons in castes: (1) to use their influence in overcoming the difficulties which come in the way of wholesome relaxa-

tions of the restrictions and barriers of castes; (2) to take active steps so that.

(a) The numerous divisions and sub-divisions of a caste may be abolished.

(b) There may be no unreasonable or unreal restriction on inter-dining and inter-marriages and

(c) The liberty of conscience of their caste people is not interfered with, and they are not subjected to prosecution and religious and social penalties which in the name of caste have enslaved our people and stunted their growth as a people moving onward with the times.

13. This Conference is of opinion that facilities should be given to Hindu converts to return to the Hindu fold and that the portals of Hinduism should be made as catholic as they were of yore.

Indentured Indian Labour.

Mr. M. K. Gandhi's Eloquent Lecture.

BOMBAY, October 28.

"Indentured Indian Labour" was the subject of an interesting and eloquent address which Mr. M. K. Gandhi delivered to a crowded audience of Indians, including many ladies, at the Empire Theatre to-night. The Hon. Sir Ibrahim Rahimtulla presided. Mr. Gandhi who was loudly cheered by the audience said the question of indentured labour was just now a topical question because those true and real friends of India Messrs. Andrews and Pearson were conducting an enquiry in Fiji. Fiji islands absorbed the largest number of indentured Indians at the present moment. Messrs Andrews and Pearson did not really interest the Indians in this question but it was the deceased statesman Mr. Gokhale who first impressed Indians with the importance of their duties in connection with this question. Mr. Gandhi here read a resolution, introduced by Mr. Gokhale in the Viceregal Council and his speech upon it demanding the total abolition of the indenture system and commented upon it at some length. The resolution which Mr. Gokhale had brought before the Council was defeated by a majority though all non-official members of Council had voted for its abolition. However much a benign and sympathetic Viceroy wished to remove this abominable system of indenture from the Indian Statute Book there was a very serious difficulty in his way and that was the report by two Commissioners who were sent by Lord Hardinge namely Messrs. MacNeill and Chimanlal which is contained in two bulky volumes. All might not care to wade through the rather dull pages of those volumes but to him who knew what really indentured labour was they were of great interest. They might however take upon trust that this report recognised that indentured labour should continue just as it was if certain conditions were fulfilled. Those conditions Mr. Gandhi said were impossible of fulfilment and the recommendations which these two great commissioners had made showed that they really could not seriously have meant that the system of indenture which existed to-day in Fiji, Jamaica, Guiana and other colonies should be continued a minute longer than was actually necessary. The speaker here referred to the previous commissions which were appointed and said that the defects which Messrs. MacNeill and Chimanlal had pointed out were patent to all. Their report contained nothing new but there was an unofficial investigation on behalf of some philanthropic body in England some forty years ago and in that book an unvarnished tale was given of the system under which the people were lured away from the country to indenture themselves with a view to better themselves. There were recruiting agents in India specially appointed by the colonies to get recruits. They got Rs. 25 for each labourer supplied. In 1907 there were 500 agents to persuade 17 adults. They were penetrating even to the far off corners of Delhi.

Mr. Gandhi then described the immorality that prevailed among many of the indentured labourers. For example, if 60 men were recruited and sent the number of female workers came only up to 40. Most of them were unmarried. The consequence was that many of them led an immoral life. He asked the gathering what that meant. The speaker then said that the word of the employer was the supreme law. Capital should never be propped up by legislation. The Ordinances that regulated that sort of system were most horrible. The labourer was bound hand and foot by the contract of indenture and the law governing them. Indentured labourers went to the Colonies in hope of bettering themselves. But they never rose above the position of a labourer which they occupied or only became petty trading traders. One distinguished statesman had compared the system to soldiery. But he was mistaken. The soldier could at one time become Lord Roberts of Khandahar, whereas an indentured labourer could not. He ever remained what he was.

Continuing Mr. Gandhi said that they should decline to associate themselves with such a system because it robbed them of their national self-interest. They should remove the cause of ill-treatment in the colonies. In an year's time or by less they should see that Indian indentured labour was removed, because however perfect that system may be it would yet remain in a state bordering upon slavery. It would remain in the state based upon full-fledged slavery and the Indians who accepted the system would lose national dignity.

Sir Ibrahim Rahimtulla in moving a vote of thanks also spoke in strong terms about the system which he characterised as "Raw". He wanted the Indian capitalists to employ larger labour and pay higher remuneration.

Mr. Bomanji Petit in moving a vote of thanks to the chair said that they had lately started in Bombay an Association called the "Imperial Indian Citizen Association," the object of which was to secure for Indians full rights and liberties in the colonies of the British Empire. They had already started their campaign and as a first step had sent Messrs. Andrews and Pearson to Fiji, with a view to try to abolish that pernicious system of indentured labour. He hoped that the time would soon come when the system will be abolished. They were devoting the balance of the fund raised on behalf of Indians in South Africa during the agitation time towards the expenses of the Association.

Sir Prabhaskankar at Bhowanagar.

BOMBAY, October 28.

Sir Prabhaskankar Pattani, late Member of the Executive Council of the Governor of Bombay returned to his birthplace, Bhowanagar, yesterday, where he was received with great honour by all classes of people and officials of the Bhowanagar State.

The Aryan Brotherhood Conference.

BOMBAY, October 28.

Sir Rama Krishna Bhandarkar will preside at the Aryan Brotherhood Conference which will be held from the 4th to 6th November. Sir Narayan Chandavarkar will deliver the inaugural address.

The Indian National Congress.

Arrangements at Bombay.

BOMBAY, October 28.

At a meeting of the Reception Committee of the Indian National Congress to be held on the 2nd November, the Secretary of the Congress will lay the report of the progress of the arrangements so far made, and an Executive Committee will be appointed to carry on the work of the Congress.

A Visit to the Chief of Bhore.

BOMBAY, October 29.

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon and staff paid a State visit to the Chief of Bhore on Wednesday. The Party returned to Mahabaleswar on Thursday.

'Charming Danger': Book Forfeited.

BOMBAY, October 29.

All copies of any edition of the following Gujarati book and any translation of it wherever found are declared by the Bombay Government to be forfeited to His Majesty under the Press Act namely "Present Day Reform or Charming Danger" printed at Gujarati Press, Bombay.

Gondol Rajah's Birthday.

BOMBAY, October 29.

On the occasion of the birthday celebrations in Gondol State His Highness was given an ovation by thousands of cultivators. His Highness laid the foundation stone of the two Zenana Hospitals organised by the Mahomedan community. Her Highness gave a donation of Rs. 1,000/- to each.

All-India Theistic Conference.

BOMBAY, October 28.

A Reception Committee has been formed at Bombay under the auspices of the local Prarthana Samaj for holding the 23rd session of the All-India Theistic Conference during the Christmas holidays with Dr. Sir Ramakrishna Bhandarkar as Chairman of the Reception Committee, the object of the Conference being the strengthening of the Theistic movement in India. As already announced, Dr. Nilratan Sarkar, who is a staunch member of the Brahmo Samaj at Calcutta, has consented to preside. A part of the programme of the Conference relate to papers on subjects of vital interest to the cause of Theism, and Theists from other parts of India have been invited to take part in it. A day will be set apart during the meetings of the Conference to enable the delegates who have been workers in the cause of the Theistic movement to give an account of their personal experiences, pointing out the present condition of the movement, its prospects, difficulties, and how it can be diffused amongst the masses. Messrs. N. G. Welinkar and D. G. Vaidya are Joint Secretaries of the movement.

LATEST TELEGRAMS.

Air Raids on Venice.

The Pope's Denunciation.

The 'Tribuna' states that His Holiness the Pope has written to the Patriarch of Venice concerning the air raids, which he describes as "useless acts of barbarism."

Lord Lansdowne's Statement.

London Press Opinions.

Commenting on Lord Lansdowne's statement on the Balkans, the 'Times' says:—"The statement will come as a shock to the masses of the nation."

The 'Daily News' remarks that "Grave as the situation is, it is as well to remember that the war will not be decided in the Balkans."

ALLAHABAD, October 29.

LONDON, October 27th.—Various items of newshelp to mitigate the effect of Lord Lansdowne's speech. The chief of these are the official statement that Kup Ruli has been recaptured, and a Paris telegram to the 'Daily Chronicle' to the effect that Russia not contented with naval action will send a considerable body of troops to Serbia. The route is not stated. Attention is now mainly directed to the apparent attempt of the Bulgarians to push westward through Uskub and join the Austrians who crossed the Drina near Vishegrad cutting off the Serbians from the south.

The 'Daily Chronicle's' Paris correspondent suggests that since the force from Salonika is able to hold a front of fifty miles from Doiran northward along the railway and to take an offensive successfully at several points it must already be fairly strong. It is doubtful if the Bulgarians will venture to push westward of the railway or north-west along the Prishtina-Mitrovitz branch with this force on its south flank.

The 'Morning Post's'—Washington correspondent says the authorities are trying to discover whether Papen or Boyd directed Fay's operations. The police theory concerning Fay's confession and attempt to clear the Attaches is that Fay is being sacrificed to save more important men. The mystery of Muentner who committed suicide when expected to confess has never been cleared up.

The 'New York Times' says if Fay's confession is true the German Government were involved in operations to compromise American neutrality. Moreover the affront to the nation could not be overlooked.

The 'Tribune' says that perhaps the time will come when the National Government will pick up courage to deal with the German agents as Germans deal with British women in Belgium.

విసి. ఎస్. బిలు:- కేశీయపత్రిక లెన్నడును ఇంత సార
స్వములేని విమర్శన మేరపడుమునుగూర్చియు చేసియుండ
లేదీ. యుద్ధశాలమున పరీక్షలు పెట్టికనో చాలచుంది భార
తీయులీ యుద్ధోగములను పొందగలరని నీరకి దురాశకలిగినది.
సమర్థులగు ఆంగ్లవిద్యార్థులు సంగరముననున్నారు. వారిచదువు
చేసిదివారికి గా యముజ తగుల నచ్చును కొందరు
చనిపోవచ్చును. హిందూదేశపు విద్యార్థుల
కిదియే మంచితగుణమనివీరు చూచుచున్నారు.
యుద్ధములేని గోజులలో హిందువుల కిట్టి యనరాశము లభిం
పదు. ఆంగ్లేజము చేయువారికి గల దురాశముట్టిదయే మైస
వో విద్యాధిపతుల భారతీయులు చాలచుంది మట్టి నల్లిప్రా
యవలను తీరపుండింతురని ప్రోత్సాహమును పత్రిక ప్రాసినది.

నారాజులను బట్టి వర్తకుల మనసు:-: కాశీపట్టుబట్టు నిర్మాణ సంఘము పేరతో క్రింది ముద్ర పరిచేసిరి తరువాత తీవ్రము ప్రేమించు కంచెరి అని పేర మార్చిరి. బట్టలు పంపించి వీరి కడలైన వ్రాసినివో వీరు నురుగులగు వ్రాసినవారి నుగాముడు పంపి ముద్దుక చొరికి పంపి రైల్వేపానును. పీ. చేసి సాము బట్టెనను వీరేమధ్య మా! పండిత మాలాజు నెవ్వరూ గానిని నూడ బట్టె మోసపుచ్చిరి. ఆయన పీ. చెల్లించి పానుకు స్నేహమును పంపగా ఆపాకేజీ మరి ముక్ స్నేహమును పంపబడినది నాకు చెప్పిరి ఆ స్నేహమును వ్రాయ గా ఆ పాచ్చిలు పంప బడినది గా అందులో పట్టుబట్టులేవు చింపినట్లున్నవి. ఆయన తిరువారికి వ్రాసిరి, వారి మోసమును పట్టుకొనిరి. కంచెరి మానుగాండు స్నేహమును పంపిన బంగీలను మేజస్ట్రేటుగారి కుట్ర విప్పి సోదామాచిరి అన్నిటిలోను ప్రాతనట్లులేముండె పట్టుబట్టటాకానినూ గూడలేవు. సాధారణముగా రైల్వే ముద్ద్యములు పాకేజీలను ఎరుగకాటి ముందుకును నమ్మకము గూడ నారి మోసము కనిపెట్టెరి. చివరకు చిక్కుకొనిరి. పోలీసువా రావోకి తీయుచున్నాడు.

నరేలావై ద్వకాలానాక:-: ఈ నాకా బొంబాయిలో యాడు చేయుచుండి ఈనెల ౧౩-న తేదీని బస్సాబెల్లి ౨-౧౧-౧౧గో బొంబాయికి గాయములు తగిలిన నయినట్లును

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, చాటిని బాగుచేయుటకు, తరిమియు నిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదోభాగములు యేదోపనులచేయునో అది చెప్పి చోయినపుడు స్వల్పముగాలేదు రిపేరులను యాచుకముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచినవిద్యార్థులు అక్టోబరు 31 లేదా నవంబరు 10 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొకస్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు లావోసంకపడును. ఈ క్రింద నుడవారియచాటి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

సర్వోత్తమ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందులు కాలచేద భేదములు లేక అబాలవృద్ధులకు శ్రీపురుషు లిరువురును నేనంచిన ఎప్పుడును నిరోధముగ నుండగలవు.

మననమందరి మాత్రము.

40 గల డబ్బిక్రమము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

20 చీవాబజార్ రోడు మద్రాసు.

ద్రావణి స్వయంవరము

అర్జునుడు మత్స్యయంత్రము తెగవేయు చిత్రపటం

చిత్రలేఖనమును అసమానపాండిత్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్దము గట్టిట్టు చూపబడినది. వేదాల నిది ప్రతియంటు తప్పక నుండవలసినదని చెప్పబడినది. తిథియొక్క యెంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము ౦-౬-౦ పోస్టోగ్రాఫు ౧-౦-౦

వి. పి. చార్మి ప్రత్యేకము

కె.యల్.యూ. సోమయాజులు అంబుసర్సు.

బుక్ నెల్లగన్, రాజమండ్రి.

మద్రాసు నన్యము.

మ. ఆ.

మ. ఆ.

మేలైన మద్రాసు నువాసనశక్తి 0-4
నల్లం కేసు 1-౩ 0-12 డిటో డజన్ బుడ్లు 2-౦
వీకే (తులములు 120) 2-4 తాంబూలముకు నువాసన
వ్యాపారలకు మాత్రం 2-0 పాగాకు టిన్ 1-౩ 0-4
అరవీకే అందరి 1-10 డిటో డజన్ టిన్ 2-8
వి. పి. భిష్ణులు ప్రత్యేకము. కార్టులగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తలపాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

నియమ (REGD)

హేర్ ఆయిల్.

సింహ హేర్ ఆయిల్ సెంట్రుకులను కృత్రిమము. నెరసిన వెంట్రుకులను, ఎట్టిని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుండును. ఇది బహురమ్యమైన నువాసనలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారిలకు పూచిన పువ్వులలోలయం కున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ నెం. మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషనునందు దాని ధరిమళమునకు ఒక సువర్ణపతకము నిచ్చిరి. మఱియు భారతాదేశమునందుంచబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి గవర్నరు సాహేబు హిజు ఎక్సలెన్సు లాడ్లు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. ఐ. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రానిచ్చిరి ధరలు. బుడ్డి ౧౩ రూ ౧-౦-౦. ౩౩ ౨-౦-౦. తలపాలకర్పలు ప్రత్యేకము. సోల్ ఏజెంట్లు:— కాకు అంబు కో, సి. పి. బాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

వనోషధి సారసవరిలా

ఇది దేహమునందుండు సెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతనాముపుపోట్లు, నీరసపట్లు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడతంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురు కుప్పిపఱచి కృత్రిమము. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుప్తుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధునల్లిత్రాగుటకు ముందు) నాగల్లితైలము వైపువారకు ముందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుచుండు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

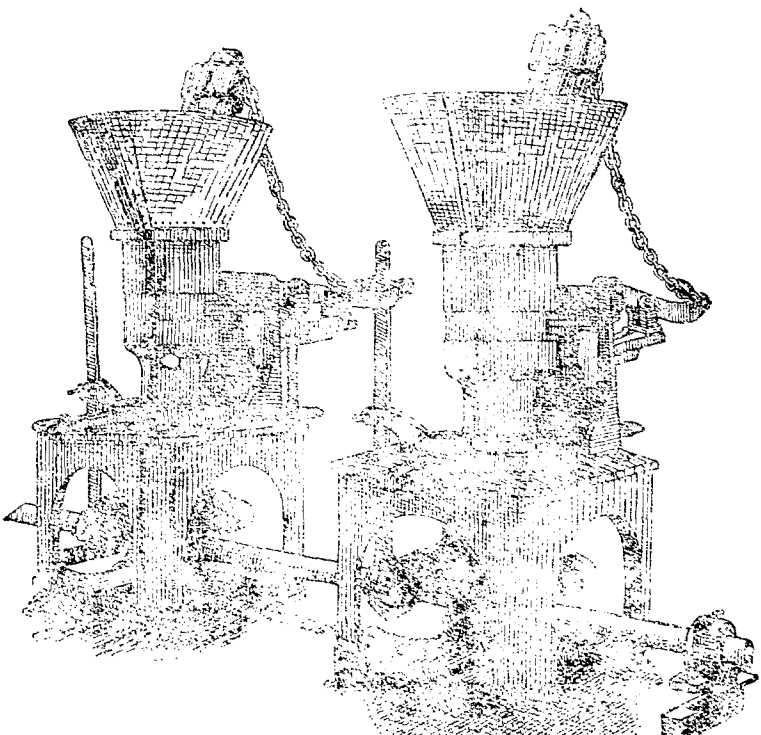
ఓక్కుకంపెనీవారి

తిరుగుడు

అన్ని రకముల విత్తనములకు
అనువగురిలిని తయారు
చేయబడియున్నది.

మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా పనిచేయును.

బీహెచ్ ఫౌండరి లేక

నూనెదీయు

యంత్రములు.

శక్తులను, ధరలను, గురించి
వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

నీనిని నడుపుటకు

2½ లి. హెచ్. పి. (B. H. P.) చాలును.

9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కాడ్జివరువ్ స్ట్రాక్టు

లోహముతో గూడినది. పాలి పోయిబ్టియూ, బలహీను లగునట్టి యు జనులకు యధా బలమొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. మందు యెండలలో సయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు.

నిశ్చయము, పొండు, శుష్క, ధీనులకు బాగునర్పగల చక్కని యావధను.

అన్ని నుండల పావులలో విక్రయించబడును.

ఉచితముగ

భూకభవిష్యద్వ్యవహారములను తెలిసికొనుట కుపాయము. ప్రపంచమునందును ప్రతిమానపును, తెలిసికొనవలసిన మూడుమాత్రమే. అని యేనియను భూకభవిష్యద్వ్యవహారముల ఫలములే గాదు: మియొక్క ఆయుర్దాయము భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళిత్రము మొదలగు వానిని గలిగించి మీ కుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీకు త్వరపడి చేయవలసిన దేమిదన:— మీ జన్మభారత మున్న యెడల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సందర్భమును, జననకాల ఘడియయును, పంపుడు. అని లేనియెడల నెలయును, సందర్భమును చాలును. అనియును లేనియెడల ఒక్కసందర్భమే చాలును. అనియును లేనియెడల కొంచె మించుమించుగ తమచియస్సును తెలుపుచు తమతమ స్వహస్త లిఖితముగ గాని లేక వాగ్విరో మాత్రముగాని ఒక యాత్ర రము వ్రాసి పంపవలయును. అపుడు వాగునును బట్టియు, వారివారి వ్రాసినబట్టియు గూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలమును వ్రాసి పంపుచును.

ఇందుకు మాచే తేనుంబడి ప్రశ్నోత్తరరూపముగనున్న జాతకఫల మణియంబి యను 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణమును గల తొత్వితమ గ్రంథముయొక్క ప్రథమ గుచ్ఛమును, దానితో జాతకమును భృగుసూరిత మొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మాయముభక్త భానముబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పోస్తేజి ధనో రు. 1-12-0 లకు పి.పి. గా పంపుచును. ఈ గ్రంథమును కొనువారికి మాత్రమే ఈవిధమున వర్తియను. 220 ప్రశ్నోత్తరములు గల యీ గ్రంథముయొక్క విలువ తాము నడిచిన పిమ్మట ఒక్కకే తెలియవలదు.

మఱియును తమ జాతకఫలములకు తాము మామకొనిన పిమ్మట విశేషపు సామ్మ కృతుడని మఱియుకరి చేత వ్రాయించుకొనినను నింత ఋజువుగా నుండలేదని మీకు నమ్మి మమ్మ క్షుతింపకమాడను. వేసకేల మాకు యోగ్యతా పత్రకల నుపయోగము.

వి. యమ్. శర్మ అంబు బ్రదర్స్,
ఆలూపురం, నోవాకరి జిల్లా.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

మున్ముల్కాలికే మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వములమృదుగు లిఖయింపబడినవి. దీనిపై నెల 31 క తేది లోపుగ నొకసారిగ వాడుగు రూపముల విలువగల మామండల గొనువారలకు క్యాలండరు దుబితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు పి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి పి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ యాధ్యక్షులన క్యాలండరులు కొద్ది పత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే సంప్రదించి యాధాధ్యక్షులను గలుగఁగ.

ఆకాశ విమానములు.

నీనిని గుఱించి యిదిగఱ తెలియఁగఱ. ప్రాచీన యుద్ధలేడు. ఈ గ్రంథముందు విమానముల నిర్మాణము, అని ఆకాశమున సంపరించువిధము, నీనిలోని శ్రేణులు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపటములు చాలకలవు. టెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుడు.

ఇందు కులభృతైలిలో బుద్ధునిచారిత్ర మంతయు వచన రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని పటములు గలవు. 0-4-0

పాలపత్రి రామమూర్తిగారు.

జీవర-మిషనుకారేజి, గుంటూరు.

ఆదివచ్చికాన లేక జన్మ

తులం 1-కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి

తులం 1-కి రూ. 20-0-0

కుంకుమ పువ్వు

తులం 1-కి రూ. 2-0-0.

గోశోజనము

7-0-0

రసభస్మము

తులము 1-కి అణాలు 0-10-0

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి టెల 0-12-0.

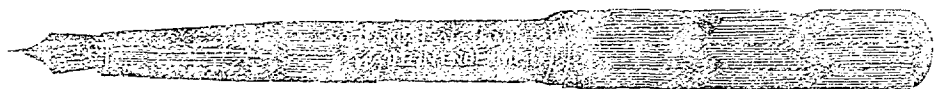
అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుళెట్టివీధి మద్రాసు.

ఇపుడే తెప్పించబడినది!

క్రొత్త ఫాక్టరీ వేనా.

మిగుల మేలైనది

ధనలక్ష్మి ఫాక్టరీ వేనా.

ఇది మాత్రే యింగ్లాండు క్రొత్తగాజేయబడినది. ఈవేనా నుంచుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను వేనా మీదను మాకంపెని పేరు ముద్రింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కళిక్కు మొదలగు వారలు వ్రాయుటకు గొలుచుకొనుదురు. ఈవేనాలో కొంగుబడిన పిరా యే కారణమున గారి రాకచూడినచుండఁగల వుండును. ఇది "కలెక్టర్స్" కేసుబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిల్బు గలిగియుండును. ఈ నిల్బు మునముందు "ఇండియా" అంటుంటేత సన్నటికి జెడక చామిటుకు కులభృమెయుండును. ఒక కూచి నుంచుకొనించినచాన ములు వేలు చానిని నుంచుకొనింప సమ్యచింపకు. వేనాలో పిరాచోయనట్టి గాను నిరింజిముకటి వేనాలో నియ్యబడును.

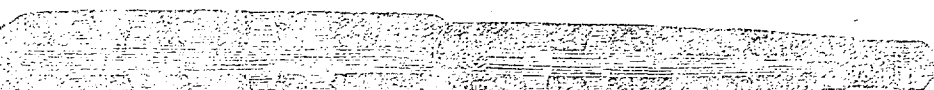
నిల్బుతోడ పోస్టేజి కాక దీని టెల 8-0-0.

విరోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము టెల. 0-8-0 పోస్టేజి భాగము 0-10-0.

ఇది టేంబెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పుటి విరోపాఖండములకు నిజకారణము లరయుగోచరము ఈపుస్తకమున జదివినచేయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, అస్ట్రీయా మొదలగుదేశములు అత్తుత్తియైన విరోధములు వారికి గల కైరవివరములు, కైరములమునబడిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందగుఁగఱగదగిన కులభృతైలిని నిఁరంపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈయుద్ధమునకు కులభృతైలి కావణము, చాలకై చాలినానికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు, ఉపాధ్యాయులను నుంచులకు విషయములు గల 120 పుటలతో 6 భూగోళపటములతో 80 పోస్టటోక పటములతో నింపిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమున కిద్దరుకుచున్నది. దరఖాస్తులంపును.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ వేనా.

ఈ వైఫేనా, మాకంపెని యింకెతమున పెట్టెమీదను వేనామీదనుగల ఈ ఫాక్టరీ వేనా మాకంపెని ఇంగ్లాండున కిద్దరుకుబడినది. ఈవేనాను పిరాచోయనట్టి వేనాలో మునమును. మాటిమాటికి పిరాచోయనట్టి వేనాలో వేయవలెను. ఉంది కలికత్తె మొదలగుదేశములు వ్రాయబడినవి. ఇందలి నిల్బు రోడ్డు కొట్టినట్టి వేనాబడినది. ఇది యొక్కటికి జెడక. ఒకటిని తెప్పించి యుంచుకొనింప మంచిచెడులకు గనుగొనును.

నిల్బుతోడ టెల 1-కి 1-8-0; పోస్టేజి భాగము 1-కి 0-4-0. పోస్టేజి కొడుకాదు భరింపవలెను.

చానా: ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, నంకటేన ముత్రి వీధి, సాహుకారేజి, గుంటూరు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాకద్దతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0

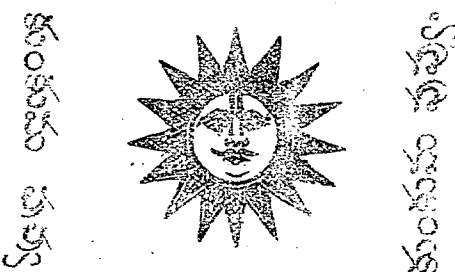
అంచెమాలి లేదు. ప్రవేశిరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.

మయూవాత:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము,

145, కాచివీధి, మద్రాసు అని వ్రాయదు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావస్త దొరకును. కొనువారు సూర్యభూ క్షును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్న మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెని.

21, హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

నూతన రోమసంహరి.

బేగంనాహిసోపి.

ఒక కూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే ఖామనయందు కోమము ను చిరుపులేక తుద్దముగా నిండును. చర్మము యొక్క స్వభావ మెరంపనుకాంతిని పొగట్టుక చేయు (సోఫ్) ఇది ఒకటే. టెల కిద్దెట్లు పె టై 1-1-0-0 పి.పి. ఖర్చుకల.

ఆర్. వి. సుడిట్ అండ్ కంపెని లి. బండరువీధి, మద్రాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం! ఈపుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క విశోద విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక తెలుసును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ చులో జన్మించిన ప్రతిసన ప్యుతను అవశ్యముగా జనక కలయును. ఈపుస్తకమునకు దెలెరు. తలలాభములేదు. వైద్యశాస్త్ర ముశోకంకర్ నోవిండ్జి, అతంకనిగ్రహ డోషధాలయము, 157 గ్రాడ్జ్య, 96 చౌంటుకోడు, మద్రాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెని,

షరాపు నర్తకులు, మద్రాసు శుభ్య.

తంలి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనువరచుట్టొ ఇతర మొనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ శంపు లున్ను వైక్రాంతములు నగరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణాకాసులున్ను బంగారపు నగలు మ్ము పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని భరలను తెలుసుకొని మారు అర్జును కంపుడురని ప్రార్థించుచున్నాము.

